

การศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม
ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3-4 ทางวิทยุไปรษณีย์
ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง

ได้รับอนุมัติในตำแหน่ง
ศาสตราจารย์ศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

อุมล หัตถ์โกวิท

16 ต.ค. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177149

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เสนาสุ
และ รองศาสตราจารย์ ดร.ณกุล อารยะวิบูลย์ ซึ่งเป็นกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

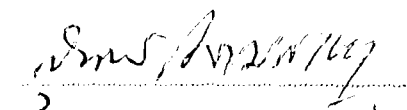
ขอขอบคุณ ดร.สนอง ฉินนันทน์ คุณอุษา เทียนทอง คุณสุเทพ อ่วมเจริญ
ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแบบสอบถาม ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานการศึกษา
ทางวิทยุและไปรษณีย์ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกาญจนบุรี อ่างทอง
พระนครศรีอยุธยา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และ จังหวัดนครปฐม ที่กรุณาให้ความร่วมมือ
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
ให้สำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทั้งหลาย.

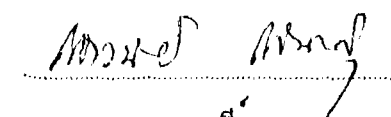
อุบล ทศนโกวิท

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันนี้สัปดาห์และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไค.

คณะกรรมการที่ปรึกษา

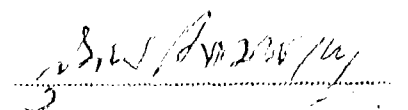

(รศ. ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

ประธาน

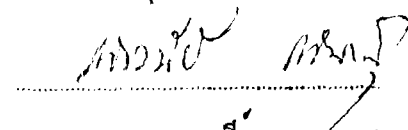

(ผศ. ดร. เสาวนีย์ เสนาสัก)

กรรมการ

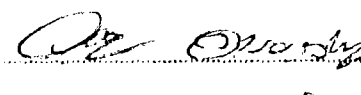
คณะกรรมการสอบ

(รศ. ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

ประธาน

(ผศ. ดร. เสาวนีย์ เสนาสัก)

กรรมการ

(รศ. ดร.นง อารยะวิญญู)

กรรมการ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1.	บทนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	7
2.	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	การศึกษายุใหญ่แบบเบ็คส์เสร็จ	8
	การศึกษายุใหญ่แบบเบ็คส์เสร็จระดับที่ 3 - 4	12
	การศึกษายุใหญ่แบบเบ็คส์เสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์	13
	การจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ในเขตภาคกลาง	19
	กระบวนการกลุ่มกับการเรียนทาง ว.ปณ.	22
	ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับความทองการ	24
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
	งานวิจัยในประเทศ	27
	งานวิจัยต่างประเทศ	30
3.	วิธีดำเนินการศึกษา	32
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	34

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ	68
1. ข้อเสนอแนะทั่วไป	68
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	76

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 จำนวนและรายละเอียดของการศึกษาและจังหวัด	33
2 จำนวนและรายละเอียดของผู้เรียนจำนวนตามเพศ	40
3 จำนวนและรายละเอียดของผู้เรียนจำนวนตามอายุ	41
4 จำนวนและรายละเอียดของผู้เรียนจำนวนตามระดับการศึกษา	41
5 จำนวนและรายละเอียดของผู้เรียนจำนวนตามสถานภาพการสมรส	42
6 จำนวนและรายละเอียดของผู้เรียนจำนวนตามสถานภาพการทำงาน	42
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริง และ สภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. คำนวณประจำกลุ่ม	43
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงและ สภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. คำนวณผู้เรียน	45
9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงและ สภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. คำนวณกิจกรรมการพบกลุ่ม	46
10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงและ สภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. คำนวณสภาพแวดล้อม	47

11	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามเพศ	48
12	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามอายุ	49
13	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามระดับการศึกษา	50
14	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามสถานภาพการสมรส	51
15	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามสถานภาพการทำงาน	52
16	เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามรายคาบ คาบครูประจำกลุ่ม คาบผู้เรียน คานกิจกรรมการพบกลุ่ม และคานสภาพแวดล้อม	53

ภูมิหลัง

เป็นที่ยอมรับว่าการศึกษเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ความสามารถ
 ทางต่าง ๆ เพราะการศึกษเป็นทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้เป็นสื่อที่จะถ่ายทอด ความรู้
 ความเข้าใจและเป็นเครื่องมือที่จะประมวลและบันทึกประสบการณ์ข้อมูลที่จำเป็น ดังนั้นจึงนับ
 ได้ว่าการศึกษเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้คุณภาพ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
 ภาคกลาง 2528 : 43)

แม้ว่ารัฐจะโคลงทุนจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนมาเป็นเวลานานแล้ว ยังมีประชากร
 อีกเป็นจำนวนมากไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาต่อในระบบโรงเรียน ดังนั้นนับแต่ปีพุทธศักราช
 2483 เป็นต้นมา รัฐจึงได้เริ่มจัดการศึกษาผู้ใหญ่เพื่อชดเชยโอกาสทางการศึกษาให้แก่
 ประชาชน (สุนทร สุนันทชัย 2528 : 68) โดยการจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์
 หรือเรียกย่อว่า "การศึกษาทาง ว.ปณ."

การจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ แบ่งการศึกษานอกเป็นสามประเภทคือ
 การศึกษาแบบกลุ่มสนใจ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จและการศึกษาแบบอื่นตามที่กรมการศึกษา
 นอกโรงเรียนเห็นสมควร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จยังแบ่งย่อยอีกเป็นสามประเภทคือ
 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 และ
 การศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 5

สำหรับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. วัสดุประกอบ
 การเรียนการสอนสามสื่อคือ สื่อคู่มือเรียน สื่อรายการวิทยุและสื่อการพบกลุ่ม เป็นหลักสำคัญ
 ในการจัดการเรียนการสอน แต่เนื่องจากการจัดการศึกษาทาง ว.ปณ. มุ่งจัดการศึกษาให้กับ
 ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนที่เรียนไม่จบชั้นประถมและชั้นมัธยมศึกษา

ใหญ่เรียนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนและนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของเขาให้ดีขึ้น กับทั้งยังประสงค์ให้ใหญ่เรียนสามารถให้เป็นความรู้พื้นฐานที่จะศึกษาต่อไปในระดับสูงยิ่งขึ้นไปอีกด้วย ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายของผู้เรียนทาง ว.ปณ. จึงมีลักษณะแตกต่างกันมากทั้งในด้านพื้นฐานความรู้เดิม ความสามารถในการเรียนรู้ ประสบการณ์ เพศ วัย และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2529 : 3)

ด้วยเหตุนี้สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนจึงมีสื่ออยู่สามประเภทคือ สื่อคู่มือเรียน สื่อรายการวิทยุ และสื่อการพบกลุ่ม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ สื่อรายการวิทยุทาง ว.ปณ. เป็นสื่อเน้นการให้ข้อมูลด้านสังคมที่เกี่ยวกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมและอาจแทรกความรู้ด้านวิชาการลงบ้างแต่ไม่มากนัก ในส่วนของรายการวิทยุจะมีประเด็นคำถามสองสามประเด็นฝากให้ใหญ่เรียนได้ขบคิดและศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่อยู่ใกล้ตัว นอกจากนี้เป็นการฝึกฝนการฟังให้รู้จักเก็บใจความสำคัญและนำเรื่องที่ได้ออกจากการฟังไปจดเก็ดย่อสรุปย่อไป ส่วนคู่มือเรียนเป็นสื่อการให้ข้อมูลทางวิชาการซึ่งอาจมีข้อมูลด้านสังคมสอดแทรกบ้างตามความจำเป็น คู่มือเรียนนี้ผู้เรียนสามารถศึกษาและตรวจสอบความก้าวหน้าได้ด้วยตนเอง ส่วนสื่อสุดท้ายคือสื่อการพบกลุ่ม

✕ การพบกลุ่มเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สำคัญมาก ซึ่งผู้เรียนต้องมาพบกลุ่มทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละสามชั่วโมง โดยครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานให้เกิดกิจกรรมกลุ่มกิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่ การอภิปรายพูดคุยและการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกกระบวนการคิด การแก้ปัญหาและการตัดสินใจร่วมกัน กิจกรรมกลุ่มเป็นตัวเราใหญ่เรียนได้ข้อมูลทั้งสามด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านผู้เรียน มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในกระบวนการคิดและการตัดสินใจให้ถูกต้องมากที่สุด

กระบวนการพบกลุ่มการศึกษาทาง ว.ปณ. มีการแบ่งช่วงเวลากิจกรรมการเรียนพบกลุ่มออกเป็นสองช่วงคือ ช่วงแรกเป็นกิจกรรมสำหรับแก้ปัญหการเรียน ซึ่งผู้เรียนอาจพบปัญหาไม่เข้าใจสื่อคู่มือเรียน ครูประจำกลุ่มจะต้องใช้เทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนให้กับผู้เรียน เช่น การจับคู่อภิปรายปัญหาการเรียนหรือเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษในเฉพาะเรื่อง เป็นต้น กิจกรรมในช่วงแรกนี้ใช้เวลาร้อยละสามสิบของเวลาการพบกลุ่มแต่ละครั้ง

ส่วนในช่วงหลังเป็นกิจกรรมสำหรับส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อปลูกฝังให้ยูเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการร่วมกันคิดร่วมกันตัดสินใจ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นที่ดี สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันสำหรับตนเองและชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ กิจกรรมในช่วงนี้ใช้เวลาร้อยละเจ็ดสิบของเวลาการพบกลุ่ม

จากลักษณะการแบ่งช่วงกิจกรรมการพบกลุ่ม จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการพบกลุ่มในช่วงหลังถือเป็นหัวใจของการพบกลุ่มทาง ว.ปณ. เพราะใช้เวลาถึงเจ็ดในสิบเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในการพัฒนาให้ยูเรียนเป็นคนมีคุณภาพ และรู้จักการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แต่ในทางสภาพความเป็นจริง การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มในช่วงนี้ยังดำเนินไปได้ไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เพราะการมาพบกลุ่มของยูเรียนแต่ละครั้ง ทำได้เฉพาะกิจกรรมในช่วงแรกและละเลยการทำกิจกรรมในช่วงหลัง ครูประจำกลุ่มและยูเรียนให้ความสำคัญกับการวัดผล ซึ่งการวัดผลจะมุ่งเน้นเฉพาะความรู้ ความจำทางค่านิชาการ (ศูนย์การศึกษานอก-โรงเรียนภาคกลาง 2528 : 49) นอกจากนี้ยังพบปัญหาค่านอื่นอีกหลายประการ เช่น ครูประจำกลุ่มทาง ว.ปณ. ส่วนมากจะเป็นครูผู้สอนซึ่งอยู่ในระบบโรงเรียนคุ้นเคยกับการเรียนการสอน เด็กและสอนค่านเนื้อหาการเรียนการสอน ขาดทักษะและความคิดริเริ่มในการจัดกิจกรรมกลุ่มสำหรับยูเรียน เป็นผลทำให้การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มแต่ละครั้งมุ่งเฉพาะแต่การเรียนการสอน ประกอบกับยูเรียนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เมื่อมาพบกลุ่มจึงมีความต้องการที่จะให้ครูประจำกลุ่มสอนเพื่อทดแทนเนื้อหาของการเรียนในแต่ละวิชามากกว่าที่จะสนใจในกิจกรรม ส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

หากการพบกลุ่มไม่ดำเนินกิจกรรมไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วจะมีผลทำให้การเรียนทาง ว.ปณ. ไม่บรรลุตามเป้าหมายในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ทำให้ผู้วิจัยต้องการทราบว่า สภาพของการพบกลุ่มที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 เป็นอย่างไร เพื่อจะได้นำผลของการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลพิจารณาแนวทางปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับกิจกรรมการพบกลุ่มให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของยูเรียนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณียอีกด้วย

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพหุกลุ่มของ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุ และไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพหุกลุ่มเป็นรายด้าน รวมสี่ด้าน คือ ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านผู้เรียน ด้านกิจกรรมการพหุกลุ่ม และด้านสภาพแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพหุกลุ่ม ความทั่วแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพหุกลุ่มเป็น รายด้าน รวมสี่ด้าน คือ ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านผู้เรียน ด้านกิจกรรมการพหุกลุ่ม และ ด้านสภาพแวดล้อม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุง พัฒนา แนวทางการจัดกระบวนการพหุกลุ่มให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และนอกจากนี้จะเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษารังนี้ได้อาศัยถึงสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพหุกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์

โดยเฉพาะนักเรียนรุ่นที่สอง ปีการศึกษา 2529 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่หนึ่ง ปีการศึกษา 2530 ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง ในด้านที่เกี่ยวกับครูประจำกลุ่ม ผู้เรียน กิจกรรมการพบกลุ่มและค่านสภาพแวดล้อม

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์เฉพาะนักเรียนรุ่นที่สอง ปีการศึกษา 2529 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่หนึ่ง ปีการศึกษา 2530 ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง จำนวน 2,500 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ผ่านกระบวนการพบกลุ่มมาแล้วรวมสองภาคเรียน

3. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ จำนวน 345 คน โดยวิธีการแบ่งชั้น

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คือ

4.1.1 เพศ แบ่งเป็น

4.1.1.1 เพศชาย

4.1.1.2 เพศหญิง

4.1.2 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น

4.1.2.1 ระดับที่ 3

4.1.2.2 ระดับที่ 4

4.1.3 อายุ แบ่งเป็น

4.1.3.1 ระหว่าง 14 - 25 ปี

4.1.3.2 ตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป

4.1.4 สถานภาพการสมรส แบ่งเป็น

4.1.4.1 โสด

4.1.4.2 สมรส

4.1.5 สถานภาพการทำงาน แบ่งเป็น

4.1.5.1 มีงานทำ

4.1.5.2 ไม่มีงานทำ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในด้านเกี่ยวกับครูประจำกลุ่ม ท่านผู้เรียน ทำกิจกรรมการพบกลุ่มและด้านสภาพแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพ หมายถึง ภาวะที่ครูประจำกลุ่มทำให้เกิดกระบวนการพบกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ครูประจำกลุ่มและผู้เรียน เพื่อทำกิจกรรมเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการเรียนและทำกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งศึกษาในสภาพที่เป็นจริง หมายถึง กิจกรรมการพบกลุ่มที่ได้ปฏิบัติจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง หมายถึง กิจกรรมการพบกลุ่มตามความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์
2. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ หรือเรียกชื่อย่อว่า "การศึกษาทาง ว.ปณ." หมายถึง การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเทียบเท่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่หกและชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามตามลำดับ โดยผู้เรียนต้องศึกษาคู่มือเรียนและเอกสารการเรียนด้วยตนเอง รับฟังรายการวิทยุตามตารางออกอากาศและไปพบกลุ่มตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนด
3. นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. หมายถึง ผู้สมัครเข้าเรียนมีสภาพเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์รุ่นสอง ปีการศึกษา 2529 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่หนึ่ง ปีการศึกษา 2530 ในเขตการศึกษา นอกโรงเรียนภาคกลาง
4. การพบกลุ่ม หมายถึง วิธีการเรียนอย่างหนึ่ง ซึ่งแบ่งออกเป็นสองช่วงคือ ช่วงแรกเป็นกิจกรรมแก้ปัญหาการเรียน ใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมร้อยละสามสิบของเวลา การพบกลุ่มแต่ละครั้ง ส่วนในช่วงที่สองเป็นกิจกรรมการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อมุ่งให้ผู้เรียน

สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนเองและของชุมชน โดยเน้นให้ยูเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีเกณฑ์กำหนดเวลาในการดำเนินกิจกรรมร้อยละเจ็ดสิบของเวลาการพบกลุ่มทั้งหมด

5. กิจกรรมแก้ปัญหาการเรียน หมายถึง กิจกรรมที่ครูประจำกลุ่มช่วยแก้ปัญหาในเนื้อหาวิชาของบทเรียน คำนวณการที่ยูเรียนพบในการศึกษาคู่มือเรียน หรือฟังรายการวิทยุ เป็นกิจกรรมที่ช่วยยูเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาในหลักสูตรให้ยิ่งขึ้น

6. กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง กิจกรรมที่ครูประจำกลุ่มต้องฝึกและส่งเสริมยูเรียนให้รู้จักกระบวนการคิด การตัดสินใจและการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล รู้จักบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี นอกจากนี้ครูประจำกลุ่มต้องเลือกสรรกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ยูเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมด้วย

7. ครูประจำกลุ่ม หมายถึง ยูเรียนการอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. มาแล้วและได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการจังหวัดให้ทำหน้าที่ครูประจำกลุ่มได้ มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านที่เกี่ยวกับยูเรียน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ เป็นผู้ประสานให้เกิดกิจกรรมกลุ่ม ตรวจแบบฝึกหัด หาแหล่งความรู้และติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

8. สภาพแวดล้อมในการพบกลุ่ม หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการจัดกระบวนการพบกลุ่ม ได้แก่ อาคารที่ใช้เป็นสถานที่พบกลุ่ม อุปกรณ์ เวลา ค่าใช้จ่ายและระยะทางในการมาพบกลุ่ม

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรสและสถานภาพการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มในคานครูประจำกลุ่ม ยูเรียน กิจกรรมการพบกลุ่มและสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน.

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การศึกษาผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ การจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ในเขตภาคกลาง กระบวนการกลุ่มกับการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ในตอนนี้จะกล่าวถึง การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ของการศึกษานอกโรงเรียน ในหัวข้อ ความหมาย ประวัติความเป็นมา ประเภทของการจัดการศึกษา และหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ยังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความหมาย ได้มีผู้ให้ความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในหลายทัศนะต่าง ๆ กัน เช่น วีระชัย มีชอบธรรม และ สุพัทธา เพชรสุทธิ (วีระชัย มีชอบธรรม และ สุพัทธา เพชรสุทธิ 2519 : 8) กล่าวว่า "การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ หมายถึง การศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ โดยนำสภาพปัญหาในชีวิตประจำวันและในสังคมที่เป็นอุปสรรคต่อการอยู่ดีกินดีมาเป็นประเด็นให้ผู้เรียนศึกษาหาทางแก้ไข เป็นการฝึกให้คนรู้จักคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น" สำหรับ สมาน แสงมลิ (สมาน แสงมลิ 2525 : 3) ได้ให้ความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จว่า "การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ หมายถึง การศึกษาที่ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ส่วน สุนทร โคตรบรรเทา (สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 63) ได้ให้ความหมายไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้ "การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่าน เขียน และคิดเลขเป็นไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนถึงสามารถแก้ปัญหาค้าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้"

จากความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จตามที่คณะบุคคลที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ หมายถึง การศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดในชีวิตประจำวันทั้งด้านส่วนตัวและส่วนรวม นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการรู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยใช้ข้อมูลทั้งด้านส่วนตัว ด้านวิชาการ และด้านสังคม ประกอบในการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุด

2. ประวัติความเป็นมาของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในประเทศไทย

ในตอนนี้จะกล่าวถึงประวัติและความเป็นมา โดยแบ่งออกเป็นสามระยะ (สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 22 - 27) คือ ระยะก่อนการเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จช่วงแรก (พุทธศักราช 2480 - 2489) ระยะก่อนการเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จช่วงหลัง (พุทธศักราช 2490 - 2510) และระยะการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ (พุทธศักราช 2511 - ปัจจุบัน) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ระยะก่อนการเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จช่วงแรก (พุทธศักราช 2480 - 2489) การจัดการศึกษาในระยะแรกนี้ เป็นการจัดการศึกษาให้คนอ่านออกเขียนได้ (Literacy education) แบบธรรมชาติ คือให้พลเมืองไทยที่เป็นผู้ใหญ่ สามารถอ่านออกเขียนได้ เป็นผู้รู้หนังสือ ซึ่งจากการสำรวจสำมะโนประชากร พุทธศักราช 2480 พบว่าประชากรชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปเป็นผู้ไม่รู้หนังสือ ร้อยละ 68.3 รัฐบาลในสมัยนั้นเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้แต่งตั้งกรมการขึ้นชุดหนึ่งโดยมอบให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าของเรื่องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้แก่ผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือให้อ่านออกเขียนได้ ต่อมาในปีพุทธศักราช 2483 รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งกองการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้นเพื่อดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้ลุล่วงตามนโยบาย และในปีนี้ได้ถือว่าเป็นปีเริ่มต้นการศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทยอย่างจริงจัง ซึ่งในระยะนั้นเรียกว่า การศึกษาภาคผนวก คือ การจัดการศึกษาให้ผู้ใหญ่อ่านออกเขียนได้ โดยมีวัตถุประสงค์สองประการคือ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยให้

อ่านออกเขียนได้ และเพื่อให้รู้หน้าที่พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย จนกระทั่งในปี พุทธศักราช 2486 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชกำหนดส่งเสริมการรู้หนังสือ พุทธศักราช 2486 เป็นเหตุให้ราษฎรที่ไม่รู้หนังสือมาเรียนมากขึ้น จนต้องระงับการเปิดโรงเรียนเพราะเกรงว่าจะขาดคุณภาพ ซึ่งต่อมาในปีพุทธศักราช 2487 เกิดสงครามมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลใหม่ พระราชกำหนดฉบับนี้ก็ถูกยกเลิกไป

2.2 ระยะก่อนการเป็นการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จช่วงหลัง (พุทธศักราช 2490 - 2510) ในช่วงนี้รัฐบาลได้ฟื้นฟูการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้นมาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป โดยจัดตั้ง "โครงการการศึกษาผู้ใหญ่ภาคหลักมูล" โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้และมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ นอกจากนี้รัฐบาลได้รับความร่วมมือจากองค์การยูเนสโก ทั้งศูนย์การอบรมการศึกษาที่จังหวัดอุบลราชธานี มีชื่อว่า "ศูนย์กลางการอบรมการศึกษาผู้ใหญ่อุบลราชธานี ปัจจุบันคือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อจัดทำโครงการ "มูลสารศึกษา (fundamental education) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในสิ่งที่จำเป็นสาระสำคัญในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทำให้กิจกรรมการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางถึงระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา

2.3 ระยะการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ (พุทธศักราช 2511 ถึงปัจจุบัน) จากการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ที่ผ่านมายังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากสภาพของแต่ละท้องถิ่น แต่ละภาคของประเทศแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ ผลจากการประชุมเพื่อขจัดการไม่รู้หนังสือขององค์การยูเนสโก ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศอิหร่าน ไทยได้นำแนวคิดการจัดการศึกษาวิชาชีพสอนควบคู่กับการสอนหนังสือ เรียกการศึกษาผู้ใหญ่แบบนี้ว่า "การศึกษาผู้ใหญ่แบบสมกิจ (work - oriented functional literacy) โดยเริ่มทดลองที่จังหวัดลำปาง เมื่อพุทธศักราช 2511 แต่ประสบกับปัญหาต่าง ๆ เช่น ครูขาดทักษะและประสบการณ์ในการสอนผู้ใหญ่ ขาดความสนใจในการสอนวิชาชีพ และผู้เรียนไม่สนใจมาเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เรียนยังประสบกับปัญหาอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นอุปสรรคต่อการมาเรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พยายามปรับปรุง โดยการนำเอาปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของการสอนให้รู้หนังสือและนำแนวทางการสอนแบบสมกิจขององค์การยูเนสโก

มาขยายเพิ่มขึ้น เรียกชื่อใหม่ว่า "การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ (functional literacy) เริ่มทดลองเมื่อปีพุทธศักราช 2513 ที่จังหวัดลำปาง และดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้

3. ประเภทของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จแบ่งออกเป็นสองระดับคือ การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นต่อเนื่องระดับที่ 3 - 4 ซึ่งมีรายละเอียดดังกล่าวต่อไปนี้ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 12 - 17)

3.1 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้และให้ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตสำหรับผู้ใหญ่ในชนบท โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถไขประโยชน์จากการรู้หนังสือเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูล และนำความรู้ใหม่ไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานมีหกประเภทคือ ประเภทชั้นเรียน ประเภทอาสาสมัครเกื้อสอน ประเภทนักศึกษา วิทยาลัยครูสอน ประเภทพระภิกษุสอน ประเภทในหน่วยทหาร และประเภทชาวเขา

3.2 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นต่อเนื่อง เป็นการจัดการศึกษาให้กับผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้ในระดับสูงขึ้นเพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพของตน ตามความสนใจและความต้องการของตน การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นต่อเนื่องมีสองระดับคือ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 และ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ประเภทของการจัดการศึกษามีลักษณะการเรียนรู้สามลักษณะคือ การศึกษาประเภททางวิทยุและไปรษณีย์ การศึกษาประเภทในชั้นเรียน และ การศึกษาประเภทบุคคลภายนอก ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในโอกาสต่อไป

4. หลักสูตร เนื่องจากการเรียนการสอนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเป็นการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น และสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน สามารถปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ส่งเสริมให้คนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้นหลักสูตรการเรียนการสอนจึงต้องมีลักษณะเด่นกว่าการเรียนการสอนในโรงเรียนภาคปกติ เช่น การสอนเน้นการอภิปรายปัญหาในท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของผู้เรียนและส่งเสริมให้คน "คิดเป็น" คือ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

รู้จักเหตุและผล ในการจัดทำหลักสูตรนี้จะต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเป็นสำคัญ ซึ่งในการจัดทำหลักสูตรประกอบด้วยกระบวนการ อยู่สองขั้นตอน คือ

- 4.1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน
- 4.2 นำสภาพและปัญหามาคัดเลือกเนื้อหาสาระเพื่อจะนำไปใช้สอนต่อไป

การศึกษาผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4

ในตอนนี้จะกล่าวถึง การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ในหัวข้อ ความเป็นมาของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 จากการศึกษาในประเทศไทยประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานไปแล้วนั้น กระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรจัดให้มีการศึกษาอีกระดับหนึ่งเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการเรียนต่อในระดับสูงขึ้น ได้เรียนตามความสนใจและความต้องการของตน ซึ่งส่วนมากจะมีอายุอยู่ระหว่าง 14 - 45 ปี เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและเลื่อนวิทยฐานะทางราชการ แต่หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 3 - 4 ที่ใช้เรียนอยู่นั้นไม่สอดคล้องและตรงกับความต้องการของผู้เรียน ต่อมาในปีพุทธศักราช 2515 ได้มีแนวคิดในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 3 - 4 ให้เป็นแบบเบ็ดเสร็จ โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการโคลัมโบ และในปีพุทธศักราช 2518 ได้มีการร่างหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ขึ้นโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก และนำไปทดลองครั้งแรกที่โรงเรียนผู้ใหญ่ ศ.อ.ศ.อ. จังหวัดอุบลราชธานี ในปีเดียวกันนั้นเอง ต่อมาได้เปิดสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญทั่วไปและประกาศใช้หลักสูตรเมื่อวันที่ 11 กันยายน พุทธศักราช 2522 และให้ยกเลิกหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 เดิม

2. หลักสูตร หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 เป็นหลักสูตรแบบหน่วยกิต ผู้เรียนต้องเรียนให้ครบตามโครงสร้างของแต่ละหลักสูตร หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 จะต้องเรียนให้ครบ 30 หน่วยกิต และระดับที่ 4 ต้องเรียนให้ครบ

50 หน่วยกิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 หลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 มีวิชาบังคับ 19

หน่วยกิตและวิชาเลือก 11 หน่วยกิต ดังนี้คือ

2.1.1 วิชาบังคับ ประกอบด้วยหมวดวิชา 3 หมวดวิชาคือ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและหมวดวิชาชีพ

2.1.2 วิชาเลือก ประกอบด้วยหมวดวิชา 5 หมวดวิชาคือ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาภาษาไทย และหมวดวิชาชีพ

ผู้ที่เรียนจบหลักสูตร การศึกษานานาชาติระดับที่ 3 จะได้รับประกาศนียบัตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้ที่จบหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 จะได้รับประกาศนียบัตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีศักดิ์และสิทธิเช่นเดียวกับผู้ที่จบจากโรงเรียนในแบบภาคปกติ

การศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 – 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์

การจัดการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 – 4 นอกจากจะจัดเป็นแบบชั้นเรียนแล้ว ยังมีการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์ ซึ่งให้หลักสูตรการเรียนเหมือนกัน แต่รูปแบบและวิธีการเรียนการสอนต่างกันไป ในตอนนี้จะกล่าวถึงสภาพการจัดการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3–4 ทาง ว.ปณ. เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการเรียนการสอน การพบกลุ่ม ครูประจำกลุ่ม และการจบหลักสูตร ดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 – 4 ทาง ว.ปณ. จากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทำให้ทุกคนต้องศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ จึงจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ในสภาพความเป็นจริง มีประชากรอีกประมาณร้อยละ 80 ที่อาศัยอยู่ในชนบท มีโอกาสที่จะได้รับความรู้ น้อย เนื่องจากขาดแหล่งบริการ ขาดสารข้อมูลต่าง ๆ สำหรับใช้ศึกษาค้นคว้า ทอมา

ในปีพุทธศักราช 2518 สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้สำรวจการมีเครื่องรับวิทยุของประชาชนทั่วประเทศพบว่า ประชากรมีเครื่องรับวิทยุร้อยละ 70.9 ของครัวเรือนทั่วประเทศ (อุเทน บุญญะ 2528 : 35) ทั้งนี้เพราะเครื่องรับวิทยุแบบทรานซิสเตอร์ทั่วไปราคาถูกสามารถรับฟังได้ในท้องถิ่นที่ไม่มีไฟฟ้าและสามารถส่งไปถึงผู้ฟังได้รวดเร็วแม้ในท้องถิ่นทุรกันดาร ด้วยเหตุนี้จึงได้นำวิทยุกระจายเสียงมาใช้ในวงการศึกษา โดยจัดให้มีโครงการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ในปีพุทธศักราช 2522 ให้เป็นโครงการประสานงานระหว่างหน่วยราชการสามหน่วยงานคือ กรมประชาสัมพันธ์ กรมวิชาการและกรมสามัญศึกษาโดยมีกองการศึกษาผู้ใหญ่กรมสามัญศึกษาเป็นเจ้าของเรื่อง ต่อมากองการศึกษาผู้ใหญ่ได้เปลี่ยนแปลงเป็นกรมการศึกษานอกโรงเรียน โครงการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์จึงดำเนินการภายใต้กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2529 : 12) และในปีพุทธศักราช 2519 กระทรวงศึกษาธิการได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารโลก จึงได้จัดโครงการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นในเดือนตุลาคม ปีพุทธศักราช 2519 เพื่อส่งเสริมและขยายกิจกรรมของกองการศึกษาผู้ใหญ่ (ในขณะนั้น) ได้สร้างศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคต่าง ๆ สำหรับพัฒนาวิชาการ งานการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ได้ดำเนินการในรูปโครงการทดลอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2529 : 3)

ในการเริ่มโครงการการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ในระยะแรก ได้แบ่งการจัดการศึกษาออกเป็นสามประเภทคือ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จกลุ่มสนใจ

ในระยะเริ่มต้นได้เลื่อนการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานออกไป เนื่องจากฝ่ายจัดดำเนินการยังไม่มีความพร้อมหลายด้าน การดำเนินโครงการในระยะแรก เริ่มโครงการระหว่างปีพุทธศักราช 2520 - 2524 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มอบให้ศูนย์การศึกษา-นอกโรงเรียนภาคแต่ละแห่งเลือกแนวทางที่จะทำการทดลอง เพื่อศึกษารูปแบบ และวิธีการดำเนินงาน ซึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้เลือกทดลอง การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 และในปีพุทธศักราช 2525

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือได้เปิดทดลองระดับที่ 4 สำหรับการดำเนินงานในระยะ
หลัง ปีพุทธศักราช 2525 - 2529 ได้มีการปฏิบัติการโดยหลอมรวมรูปแบบและเลือกวิธี
ดำเนินการศึกษาทาง ว.ปณ. ให้ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงาน
ว.ปณ. ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่าง ๆ
ครบทุกจังหวัดในปีพุทธศักราช 2529 ตามแผนที่กำหนดไว้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน
2529 : 4 - 9)

2. เป้าหมาย การดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4
ทาง ว.ปณ. มีเป้าหมายที่สำคัญ รวมถึงประการ ดังนี้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ภาคกลาง 2528 : 43)

2.1 เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่ด้อยหรือพลาคหรือขาดโอกาสทางการศึกษา
ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะและเจตคติที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงชีวิต
ความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

2.2 เพื่อให้รูปแบบการเรียนการสอนทางไกลในการจัดการศึกษาให้กับประชาชน
ที่ไม่ได้เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียน

2.3 เพื่อส่งเสริมการรู้หนังสือและยกระดับการศึกษาของประชาชน

2.4 เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสารที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา
และความต้องการของท้องถิ่น

2.5 เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนและการปฏิบัติ
กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

3. วัตถุประสงค์ การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและ
ไปรษณีย์ มีวัตถุประสงค์พอสรุปได้ห้าประการคือ (อุดม เขยกิจวงศ์ 2527 : 89)

3.1 เพื่อให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่ละบ้างเกิดความสามัคคีในชาติ

3.2 เพื่อให้ความเสมอภาคทางการศึกษาและให้โอกาสในการศึกษาแก่
ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน

3.3 เพื่อให้ประชาชนเกิดความเลื่อมใสในการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีความเคารพ ยึดมั่นเทอดทูนใน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

3.4 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถแก่ประชาชนที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนปกติ

3.5 เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในชนบทห่างไกลได้มีโอกาสรับความรู้ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ

4. วิธีการเรียนการสอน การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. เป็นการจัดการศึกษาลักษณะระบบทางไกลโดยยึดหลักปรัชญา "คิดเป็น" ในการเรียนการสอน ผู้เรียนต้องศึกษาจนความควยตนเองและเรียนรู้จากยูเรียน ว.ปณ. ด้วยกัน โดยอาศัยสื่อหลักที่สำคัญ ๆ สามสื่อคือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2529 : 11)

4.1 สื่อคู่มือเรียน เป็นสื่อที่ใช้ศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในสิ่งที่เรียนควยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยครูสอน ซึ่งประกอบควยบทเรียน แบบฝึกหัดและกิจกรรมต่าง ๆ สื่อส่วนนี้เป็นการให้ข้อมูลความรู้วิชาการเป็นอันดับแรกและอาจมีข้อมูลด้านสังคมสอดแทรกบางตามความจำเป็น

4.2 สื่อรายการวิทยุ เป็นสื่อที่ผู้เรียนต้องรับฟังรายการวิทยุเป็นสื่อเน้นการให้ข้อมูลด้านสังคม เกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นสังคม ซึ่งอาจสอดแทรกความรู้ความรู้วิชาการลงไปบ้าง ผู้เรียนอาจนำปัญหาประเด็นคำถามที่พบจากการฟังไปค้นหาข้อมูลเบื้องต้นก่อน

4.3 สื่อการพบกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนทาง ว.ปณ. มีครูประจำกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน จัดให้ผู้เรียนได้มีการอภิปราย พุดคุยซักถามและทำกิจกรรมกลุ่มประจำทุกสัปดาห์ อย่างน้อยสัปดาห์ละสามชั่วโมง โดยการเสนอปัญหาอภิปรายประเด็นจากบทเรียน จากคู่มือเรียน จากรายการวิทยุ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อฝึกกระบวนการคิด การแก้ปัญหาและการตัดสินใจร่วมกัน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มเป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ข้อมูลทั้งสามด้านคือ ด้านสังคม ด้านวิชาการ และด้านตนเอง ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ในกระบวนการคิดและการตัดสินใจที่ถูกต้องมากที่สุด

5. การพบกลุ่ม กิจกรรมการพบกลุ่มเป็นหัวใจของการเรียนทาง ว.ปณ. เพราะการพบกลุ่มมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักการคิดพึ่งพาตนเอง ต้องการปลูกฝังให้รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับการทำงานตามระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ต้องการฝึกการฟังเชิงวิเคราะห์ และสรุปความให้ได้ ขั้นตอนในการพบกลุ่มแบ่งออกเป็นสองขั้นตอนดังนี้คือ

(กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 16)

5.1 กิจกรรมแก้ปัญหาจากบทเรียน ในช่วงของการพบกลุ่มในตอนหนึ่งนี้สามารถแบ่งรายละเอียดออกเป็นสามขั้นตอนย่อย ๆ ได้ดังนี้

5.1.1 ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูประจำกลุ่มทักทายหรือซักกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะทำกิจกรรมต่อไป

5.1.2 ขั้นของการรวบรวมปัญหาการเรียนจากผู้เรียน ในขั้นนี้ครูประจำกลุ่มจะใช้วิธีการรวบรวมปัญหาต่าง ๆ จากผู้เรียนในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาว่ามีปัญหาที่พบจากการเรียนด้วยตนเองแล้วไม่เข้าใจให้มากที่สุด

5.1.3 ขั้นการจัดกลุ่มปัญหาและวางแผนแก้ปัญหาจากการเรียน โดยครูประจำกลุ่มต้องจัดปัญหาที่ได้จากผู้เรียนแบ่งออกเป็นสามกลุ่มใหญ่ ๆ คือ ปัญหาง่าย ๆ ปัญหาค่อนข้างยากและปัญหายากที่สุดแล้วครูประจำกลุ่มดำเนินการแก้ปัญหาการเรียนโดยหลายรูปแบบ เช่น ปัญหาง่าย ๆ อาจใช้วิธีการจับคู่ระหว่างผู้เรียนที่มีปัญหาการเรียนกับผู้เรียนที่รู้เพื่อทำความเข้าใจในหมู่เรียนด้วยกันเอง ปัญหาค่อนข้างยาก อาจแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการกลุ่มมาใช้แล้วสรุปผลให้กลุ่มใหญ่ทราบ และปัญหาที่ยากมากซึ่งเกินความสามารถของผู้เรียนและครูประจำกลุ่มที่จะทำความเข้าใจในเนื้อหาได้กระจางซัก อาจเชิญวิทยากรหรือแหล่งความรู้ที่จะไปให้บริการเช่น หอสมุดประจำจังหวัด เป็นต้น โดยมอบหมายหน้าที่ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มไปดำเนินการ โดยมีครูประจำกลุ่มคอยให้คำแนะนำช่วยเหลืออยู่เบื้องหลัง

5.2 กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและฝึกกระบวนการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งครูประจำกลุ่มจะต้องคิด

วางแผนไว้ก่อนล่วงหน้า ว่าการพบกลุ่มในแต่ละครั้งต้องการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอะไร วิทยุประสงค์อย่างไร ซึ่งครูประจำกลุ่มจะต้องพิจารณาถึงประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ และความต้องการของผู้เรียน รวมถึงความมุ่งหวังที่ครูประจำกลุ่มต้องการเน้นให้แกผู้เรียน หรือครอบคลุมหมายถึงผู้เรียนช่วยกันคิด แล่นำมาประกอบการพิจารณากิจกรรมในช่วงนี้ใช้เวลา ประมาณร้อยละเจ็ดสิบของเวลาการพบกลุ่มแต่ละครั้ง ซึ่งสามารถแบ่งกิจกรรมออกเป็นห้าขั้นตอน ดังนี้

5.2.1 แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 – 7 คน ให้มีการตั้งประธาน

เลขานุการและสมาชิก

5.2.2 ครูประจำกลุ่มอ่านประเด็นคำถามให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มไปคิด

แก้ปัญหาด้วยการอภิปราย วางแผน ตัดสินใจ

5.2.3 ให้ผู้เรียนที่เป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มสรุปแนวทางแก้ไขข้อที่ประชุมทราบ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกอื่นเสนอแนวคิดเพิ่มเติม

5.2.4 นำมติหรือข้อตกลงไปปฏิบัติ

5.2.5 ครูประจำกลุ่มติดตามผลว่าเป็นไปตามมติที่กลุ่มเสนอไว้หรือไม่

ซึ่งในช่วงท้ายก่อนเลิกกิจกรรมการพบกลุ่ม ครูประจำกลุ่มมอบหมายงานให้ผู้เรียน เติมนำมาในการพบกลุ่มสัปดาห์ต่อไป (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2529 : 13 – 14)

การพบกลุ่มการศึกษาทาง ว.ปณ. มีสามลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 การพบกลุ่มรายสัปดาห์ สัปดาห์ละหนึ่งวัน วันละไม่น้อยกว่าหกชั่วโมง ลักษณะที่ 2 การพบกลุ่มรายเดือน เดือนละสองวัน วันละไม่น้อยกว่าหกชั่วโมง ลักษณะที่ 3 การพบกลุ่มรายภาค ภาคละห้าวัน วันละไม่น้อยกว่าแปดชั่วโมง

6. ครูประจำกลุ่ม ครูประจำกลุ่มทาง ว.ปณ. หมายถึงผู้ที่ผ่านการอบรมเป็นครู ประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 – 4 ทาง ว.ปณ. ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ครูประจำกลุ่มพร้อมทั้งอนุญาตให้จัดตั้งกลุ่มผู้เรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 41) บทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่มมีทั้งหมดแปดประการคือ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2528 : บทเสริมความรู้) การประชาสัมพันธ์การเรียนทาง ว.ปณ. แนะนำการสมัครและ

การลงทะเบียนเรียน ให้บริการยืมหนังสือคู่มือและแบบฝึกหัด ดำเนินการจัดตั้งกลุ่ม ให้คำปรึกษาวิชาการ ประสานงานให้เกิดกิจกรรมการพบกลุ่ม ประเมินผลระหว่างภาคเรียน และรายงานผลการปฏิบัติงานตลอดถึงปัญหาอุปสรรคที่พบให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทราบ

7. การจบหลักสูตร ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 ต้องได้หน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นวิชาบังคับ 19 หน่วยกิต วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 11 หน่วยกิต ยกเว้นพระภิกษุสามเณร ให้เรียนวิชาบังคับ 16 หน่วยกิต วิชาเลือก สามัญไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต จึงจะถือว่าจบหลักสูตร ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ต้องได้หน่วยกิตไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต โดยต้องเรียนวิชาบังคับ 23 หน่วยกิต วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 27 หน่วยกิต ยกเว้นพระภิกษุสามเณร ให้เรียน วิชาบังคับ 20 หน่วยกิตและวิชาเลือกสามัญอย่างน้อย 30 หน่วยกิต จึงจะถือว่าจบหลักสูตร ผู้ที่จบหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 นี้มีศักดิ์และสิทธิเช่นเดียวกับผู้ที่สอบไล่ได้ในระบบโรงเรียนหลักสูตรประถมศึกษา และมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามลำดับทุกประการ (กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน 2522 : 30)

การจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ในเขตภาคกลาง

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ในเขตการศึกษา นอกโรงเรียนภาคกลางแบ่งออกได้เป็นสองช่วงคือ ระยะทดลอง (พุทธศักราช 2520-2524) และระยะการขยายงาน (พุทธศักราช 2525 - 2529) ซึ่งจะได้นำกล่าวถึงรายละเอียดที่สำคัญดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2529 : 74)

1. ระยะทดลอง (พุทธศักราช 2520 - 2524) ตามโครงการทดลองการจัดการศึกษาทาง ว.ปณ. ปีพุทธศักราช 2520 - 2524 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมอบหมาย

ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคท่าหน้ทำหน้าทีในการพัฒนารูปแบบ สื่อการเรียนการสอน การนิเทศ การประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาคู่มือที่เกี่ยวข้อง โดยมีงาน ว.ปณ. กองปฏิบัติการเป็น หน่วยงานประสานและบริกาการแก่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาค แต่ละแห่งสามารถดำเนินการทดลองอย่างอิสระ ในการเริ่มโครงการระยะแรกนี้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลางได้ทดลองจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จกลุ่มสนใจในปี พุทธศักราช 2522 และเปิดทดลองการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 ในปี พุทธศักราช 2524 ในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรีและจังหวัดนครปฐม มีผู้เรียนทั้งสิ้นประมาณ 900 คน ต่อมาในปีพุทธศักราช 2525 ได้เปิดทดลองการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 4 ทั่วภาคกลาง มีผู้เรียนทั้งหมดประมาณ 3,500 คน ในระยะทดลองนี้ ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคท่าหน้ทำหน้าทีทั้งในคานวิชาการและคานปฏิบัติการ ในคานวิชาการได้แก่การสร้าง สื่อ การหาแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน การควบคุมมาตรฐานการเรียนการสอน และการ นิเทศ ส่วนในคานของการปฏิบัติการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลางทำหน้าทีในการรับสมัคร ผู้เรียน การรับสมัครลงทะเบียน การพบกลุ่ม การตรวจแบบฝึกหัด ตรวจข้อสอบกลางภาค และปลายภาค การดำเนินการจัดและคุมการสอบ และการประกาศผลการเรียน ในระยะแรก นี้ประสบกับปัญหาในการดำเนินการหลายประการ เช่น ปัญหาการดำเนินงานในศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคไม่คล่องตัว เพราะงาน ว.ปณ. ต้องผ่านหลายฝ่าย ซึ่งแต่ละฝ่ายมีงานหลัก ประจำอยู่แล้ว และถือว่างาน ว.ปณ. เป็นงานรอง ปัญหาบุคลากรไม่มีผู้ทำงานโดยตรง มีแต่ผู้ทำหน้าทีประสาน ไม่มีทีมงานที่ทำหน้าทีเต็มเวลา ทำให้ขาดความต่อเนื่อง และไม่ได้ คุณภาพเท่าที่ควร และในคานของสื่อ สื่อที่ใช้ยังไม่สมบูรณ์ ยังมีการนิเทศลาดทองปรับปรุง คุณภาพ นอกจากนี้สื่อยังมีราคาแพง การส่งสื่อสาธาไม่ตรงกับตารางออกอากาศ จากปัญหา ดังกล่าวนี ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลางได้มีการปรับปรุงพัฒนาและคิดหาวิธีการปฏิบัติ เพื่อลดปัญหาและเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ว.ปณ.

2. ระยะการขยายงาน (พุทธศักราช 2525 - 2529) ได้มีการกระจายงาน ว.ปณ. ไปในฝ่ายต่าง ๆ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยคำนึงถึง

ความพร้อมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นสำคัญ ในระยะนี้ได้มีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้กระชับมากยิ่งขึ้น พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูประจำกลุ่ม และการจัดประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในขณะนี้เองได้มีแนวทางในการปฏิบัติงาน ว.ปณ. ที่ชัดเจนและดำเนินการขยายการจัดการศึกษาทาง ว.ปณ. ในระดับต่อไปได้อีก คือ ในปีพุทธศักราช 2529 ได้เริ่มมีโครงการทดลองการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานที่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ และโครงการทดลองการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 5 ทาง ว.ปณ. ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2530 กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีพุทธศักราช 2530 มีวิธีการเรียนได้สามลักษณะคือ การเรียนแบบทางไกล (การศึกษาทาง ว.ปณ.) การเรียนแบบชั้นเรียน และการเรียนแบบสอนบุคคลภายนอก โดยผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดวิชาหนึ่งด้วยวิธีการเรียนแบบใดก็ได้ เมื่อเรียนครบหน่วยกิตตามที่หลักสูตรกำหนดสามารถถ่ายโอนหน่วยกิตกันได้ ซึ่งเป็นลักษณะการเรียนที่ตอบสนองความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน เมื่อผู้เรียนเลือกวิธีเรียนลักษณะใดแล้วก็ตาม ผู้เรียนจะต้องร่วมทำกิจกรรมการพบกลุ่มอย่างน้อยอย่างเคร่งครัด ซึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแต่ละแห่งเป็นผู้พิจารณาจัดเวลาการพบกลุ่มของผู้เรียนไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน (กองพัฒนาการศึกษา 2530 : 1)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง ได้รับการพัฒนาทั้งด้านของระเบียบการดำเนินงาน สื่อ การประสานงานในการดำเนินงานระหว่างครูประจำกลุ่ม เจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานการจัดการศึกษาทาง ว.ปณ. มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง (วิเวก ปางพิพพงศ์ 2530 : 43 - 44)

กระบวนการกลุ่มกับการเรียนทาง ว.ปณ.

อิทธิพลของกระบวนการกลุ่มที่มีผลต่อการเรียนการสอนของผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. แยกได้ดังต่อไปนี้คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้เกี่ยวกับการเรียนการสอน นักการศึกษาได้เสนอแนวความคิดในการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการเรียนการสอนต่าง ๆ กัน เช่น ทิศนา แฉมมณี (ทิศนา แฉมมณี 2522 : 185) ได้เสนอแนวคิดในการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการเรียนการสอนไว้ว่า สภาพการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เคลื่อนไหวอยู่เสมอ ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนตลอดเวลา การเรียนรู้เกิดจากการแสวงหา ครูเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือแนะนำ การเรียนรู้เกิดขึ้นได้หลายทางในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันไป ผู้เรียนเป็นแหล่งที่มาของความรู้ สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันได้ การเรียนรู้ต้องมีความหมายต่อผู้เรียน ตรงกับประสบการณ์และความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อการเรียนร่วมกัน มีส่วนร่วมในการปรับปรุงพฤติกรรมของแต่ละคนให้เหมาะสม ซึ่งกระบวนการกลุ่มมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่กล่าวมา อุดม เชยกิจวงศ์ (อุดม เชยกิจวงศ์ 2529 : 73 - 74) เสนอแนวคิดว่า "กระบวนการกลุ่มเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษารูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เข้าใจตนเองและเข้าใจบุคคลอื่น เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฝึกทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ฝึกให้รู้จักการคิด การตัดสินใจ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพึ่งตนเองได้"

ส่วนวอลเลนและ ทรีเวส (Wallen and Treves. 1968 : 142 อ้างอิงมาจาก ทิศนา แฉมมณี 2522 : 31) ได้กล่าวถึงการนำพลังกลุ่มมาใช้เกี่ยวกับการสอนนั้น "ต้องเน้นในด้านการอภิปรายและการแสดงบทบาทต่าง ๆ ของสมาชิกภายในกลุ่มและนอกกลุ่มเป็นสำคัญที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน" ซึ่ง แบรดบอร์ค (Bradford. 1968 : 41 อ้างอิงมาจาก ทิศนา แฉมมณี 2522 : 32) ได้เสนอแนวคิดเพิ่มเติมออกไปอีกว่า "ในการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการสอนมีหลักสำคัญอยู่สองประการคือ เพื่อต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเป็นอิสระในการที่จะแสดงความคิดเห็นของตนต่อกลุ่ม"

จากแนวคิดของนักการศึกษาในการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการเรียนการสอน พอสรุปได้ว่า การนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการเรียนการสอนมีความสำคัญในการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกในสิ่งที่สมควรและถูกต้อง

2. หลักการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทิศนา ขัมมณี และคนอื่น ๆ (ทิศนา ขัมมณี และคนอื่น ๆ 2522 : 203) ได้กล่าวถึงหลักการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มไว้ 4 ประการดังนี้

1) การให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างทั่วถึง เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและความกระตือรือร้นที่จะเรียน

2) การยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ เป็นการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากกลุ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกให้รู้จักการอยู่ร่วมกับคนอื่น ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการปรับตัวและสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้

3) การค้นพบด้วยตนเอง เป็นการเรียนที่ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งมีผลให้ผู้เรียนจดจำได้ดียิ่งขึ้นและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากกว่าการเรียนรูที่ได้รับการบอกเล่าจากผู้สอน

4) การให้ความสำคัญต่อกระบวนการเรียนเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์หาความรู้ และคำตอบ โดยคำนึงถึงกระบวนการควรมีคำตอบเพียงคนเดียว

5) การเน้นความสำคัญในความสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดค้นหาแนวทางและนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมการสอนเหล่านี้มักจัดในลักษณะเป็นกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง และในขณะเดียวกันยังขอส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความคิดความรู้สึกรับปฏิบัติ และพฤติกรรมของผู้อื่น เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์เหตุผล การแสวงหาคำตอบด้วย

ตนเองจากกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งการนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นที่ครูประจำกลุ่ม จะต้องนำเทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่มมาใช้ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม เช่น กิจกรรมการอภิปราย กิจกรรมการแบ่งกลุ่มย่อย กิจกรรมการสร้างความรู้เคยและกิจกรรมแก้ความเือหน่าย เป็นต้น

ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ในตอนนี้จะกล่าวถึง ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการที่มีอิทธิพลต่อการ จัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ดังต่อไปนี้คือ

1. ความหมาย นักการศึกษาหลายคนได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความต้องการไว้ หลายทัศนะ เช่น โมฮัมหมัด อับดุลกาเร่และ สมจิตร สร้อยสุริยา (โมฮัมหมัด อับดุลกาเร่ และ สมจิตร สร้อยสุริยา 2520 : 3) กล่าวว่า "ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่ไม่ได้มากรู้สึกดีใจ ชื่นใจ พอใจ และอาจช่วยให้เกิดความสำเร้ใจในชีวิต ส่วน ณรงค์ จริยวิธานนท์ และ ปรียานุช จริยวิธานนท์ (ณรงค์ จริยวิธานนท์ และ ปรียานุช จริยวิธานนท์ 2526 : 36 - 37) ได้กล่าวว่า "ความต้องการ หมายถึง สภาวะของการ ขาดสิ่งที่มีมาบ้คความอยากอันเกิดจากความพอใจ และความไม่พอใจ" สำหรับ ฮูล (Houle. 1972 : 35) ได้กล่าวว่า "ความต้องการ หมายถึง สภาพหรือเงื่อนไขที่จำเป็นต้องได้รับการ ตอบสนองในบางสิ่ง และมักจะใช้เพื่อแสดงถึงความขาดแคลนในบางสิ่งของบุคคล ความต้องการนี้ บุคคลอาจแสดงความต้องการที่บอกตนเองได้ หรือบอกผู้อื่นได้ และ สุนทร โคตรบรรเทา (Kothbantau. 1978 : 25) ได้กล่าวว่า "ความต้องการ หมายถึง ความแตกต่าง ระหว่างผลลัพธ์ที่เป็นจริงกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ หรือ ความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่าง สภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรเป็น"

สรุปได้ว่า ความต้องการ หมายถึง สภาพที่ได้รับการตอบสนอง ซึ่งความต้องการนี้ สามารถบอกตนเอง และผู้อื่นได้ ซึ่งระดับความต้องการของแต่ละคนจะแตกต่างกันออกไป

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ ในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทาง ว.ปณ. นั้น มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ เพื่อจะได้เข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียนและจัดรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของผู้เรียน จึงขอกล่าวถึงทฤษฎีความต้องการของนักจิตวิทยา ดังนี้

เมอร์เรย์ (Murray. 1973 : 73 - 74 อ้างอิงจาก กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ 2528 : 221 - 222) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า ความต้องการของมนุษย์ไม่ว่าจะเกิดจากภายในหรือจากสังคม จะมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และถ้าเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน จะมีความสำคัญเท่า ๆ กัน อินทรีย์จะเลือกตอบสนองสิ่งใดก่อนนั้นกำหนดไม่ได้แน่นอน และเมอร์เรย์ ได้กล่าวถึง ความต้องการของมนุษย์ 20 ประการดังนี้ ต้องการที่จะยอมรับนับถือ ต้องการที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง ต้องการให้ผู้อื่นรัก ต้องการเอาชนะโดยวิธีรุนแรง ต้องการเป็นอิสระ ต้องการพ้นจากอุปสรรคความพยายาม ต้องการป้องกันตนเองจากความผิดจากการวิพากษ์วิจารณ์และการตำหนิ ต้องการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ ต้องการควบคุมให้ผู้อื่นทำตาม ต้องการสร้างความประทับใจให้ผู้อื่น ต้องการความปลอดภัย ต้องการหนีจากความอับอาย ต้องการให้ความช่วยเหลือผู้อ่อนแอกว่าตน ต้องการจัดทำทุกสิ่งทุกอย่างให้เป็นระเบียบ ต้องการความสนุกสนาน ต้องการแยกตนเองออกจากความทุกข์ ต้องการให้ผู้อื่นเมตตา สงสารตน ความต้องการทางเพศ ต้องการมีความสุขถึงสิ่งพอใจ และต้องการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 37 - 41) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นแตกต่างกัน กล่าวคือ ความต้องการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นพร้อมกัน จะมีความต้องการหนึ่งที่มีความสำคัญมากกว่าความต้องการอื่นและอินทรีย์จะเลือกสนองตอบความต้องการที่สำคัญกว่าก่อนเสมอ และ มาสโลว์ ได้แบ่งลำดับขั้นของความต้องการแบ่งออกเป็นห้าขั้นคือ

1. ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการอันจำเป็นแรกสุด ซึ่งได้แก่ความต้องการด้านปัจจัยสี่ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค

2. ความต้องการด้านความปลอดภัย จะเกิดขึ้นได้เมื่อความต้องการขั้นที่หนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะแสวงหาความมั่นคง การป้องกันอันตรายต่าง ๆ ถ้าหากไม่ได้รับ

การสนองตอบอาจหลบหนีไปจากสภาพนั้น ๆ

3. ความต้องการความรัก เพราะมนุษย์ต้องการได้รับความรัก ความอบอุ่น และการยอมรับจากสมาชิกหรือเพื่อนในกลุ่ม

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง มนุษย์ต้องการให้คนอื่นยกย่องสรรเสริญ

5. ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์

จากแนวคิดของ มาสโลว์ นี้จะเห็นได้ว่า ความต้องการไต่ถูกจัดอันดับขึ้นตอนจากความต้องการพื้นฐานและสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ข้ามขั้นตอน ซึ่งหมายความว่า การจะไต่มาซึ่งความต้องการในระดับที่สูงขึ้นจำเป็นต้องได้รับการตอบสนอง ความต้องการในลำดับขั้นต้นก่อน

นอกจากนี้ เมอร์फी (Murphy. 1973 : 80) ได้กล่าวถึงความต้องการโดยทั่วไปของมนุษย์ไว้สี่ประการคือ

1. ความต้องการในสิ่งที่จำเป็นต่ออินทรีย์ เช่น อาหาร น้ำ และอากาศ เพื่อความเจริญเติบโตของร่างกาย

2. ความต้องการที่จะสำรวจและให้มีกิจกรรมเกิดขึ้นเรื่อย ๆ

3. ความต้องการทางอารมณ์ความรู้สึกซึ่งรวมทั้งที่เกี่ยวกับดีและระบบเสียง คือ ความพยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

4. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความลำบากหรือต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการถูกโจมตี บำรุง สุขพรรค (บำรุง สุขพรรค 2524 : 65) ได้สรุปแนวคิดของ ซีไอคอฟ เครป (Theodore Krep) เกี่ยวกับความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์มีเกาชนิกคือ ต้องการอาหารและสวัสดิการเกี่ยวกับร่างกาย เช่น ที่อยู่อาศัยและเครื่องนุ่งห่ม ต้องการมีบ้านและโอกาสสำหรับครอบครัว ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จ ต้องการมีกิจกรรมแปลกใหม่และมีของมากสิ่ง ต้องการลดความตึงเครียดทางอารมณ์ ต้องการมีความมั่นคงในฐานะทางสังคม ต้องการเป็นสมาชิกที่มีค่าของกลุ่ม ต้องการมีคุณค่าในตัว และต้องการมีส่วนร่วม

จึงพอสรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์แบ่งออกเป็นสองประเภทได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย และความต้องการทางจิตใจ ซึ่งความต้องการแต่ละประเภทนี้จะมีลำดับความสำคัญ

ซึ่งในแต่ละบุคคลมีความต้องการที่ไม่เหมือนกัน ความต้องการโดยทั่วไปจะพบว่า มนุษย์เมื่อได้รับการตอบสนองในขั้นพื้นฐานก่อนจึงจะเกิดความต้องการในขั้นสูงตามลำดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สมสร นาคสวัสดิ์ (สมสร นาคสวัสดิ์ 2518 : 49 – 51) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการสอนของครูมีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตจังหวัดพิษณุโลก ปรากฏผลว่า พฤติกรรมการสอนของครูมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน และพฤติกรรมที่ครูนิยมใช้ ได้แก่ การบรรยาย ซึ่งพฤติกรรมนี้อาจมีสาเหตุมาจากส่วนบุคคลของครูแต่ละคน มากกว่าที่จะมีผลจากงานเพศ หรือ ประสบการณ์ของครู

มนัส ภาควณิ (มนัส ภาควณิ 2520 : 63 – 65) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จประเภทชั้นเรียน ปีการศึกษา 2520 จำนวน 21 คน พบว่า ครูที่มีวุฒิตั้งแต่ระดับอนุปริญญาขึ้นไปมีพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนสูงกว่า ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับอนุปริญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และครูที่มีประสบการณ์การสอน มีสถานภาพการสมรสและสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภูมิศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนทั้งสองด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและลักษณะพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คือ การถามไถ่เรียนตอบ และพฤติกรรมที่ครูใฝ่สนใจมาก คือ ใฝ่เรียนเป็นผู้มีความริเริ่ม

ในปีพุทธศักราช 2524 ขวัญจิต ภิญโญชีพ (ขวัญจิต ภิญโญชีพ 2524:46) ได้ศึกษาเรื่องผลการเรียนรู้จากฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาจากระบบแบบฟังแล้วอภิปรายกับฟังแล้วไม่อภิปราย ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 3 พบว่า การฟังรายการวิทยุแล้วอภิปรายให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าการฟังแล้วไม่อภิปรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการฟังแล้วอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่ให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าการฟังแล้วอภิปรายกลุ่มย่อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 ส่วนการฟังแล้วอภิปรายกลุ่มย่อยกับฟังแล้วไม่อภิปรายให้ผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จันทิรา บุญช่วย (จันทิรา บุญช่วย 2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งเสริมการอภิปรายของผู้เรียนในโครงการการศึกษานอกโรงเรียนทาง ว.ปณ. ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้พบว่า พฤติกรรมการสอนและการอภิปรายของครูประจำกลุ่มที่มักแสดงออกบ่อยครั้งตามลำดับความสำคัญดังนี้คือ การไต่ถามเสียงเป็นมิตร เป็นกันเองกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม ใ้รายละเอียดกับผู้เรียนมากที่สุดก่อนสรุปอภิปรายครั้งสุดท้าย และประการสุดท้ายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น

พวงรัตน์ พยุงกิจ (พวงรัตน์ พยุงกิจ 2526 : 91) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาภาษาไทยของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ทาง ว.ปณ. ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง พบว่าครูประจำกลุ่มจัดกระบวนการสอนแบบอภิปรายปัญหาเป็นไปอย่างไม่ถูกต้องตามหลักการเรียนทาง ว.ปณ. คือ ครูประจำกลุ่มควรมีบทบาทที่เน้นกลายเป็นผู้สอนและต้องสอนทุกวิชา ซึ่งครูเองไม่มีความชำนาญพอ

ฉลาค จันทรสมบัติ (ฉลาค จันทรสมบัติ 2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 หมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในจังหวัดมหาสารคาม พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูมุ่งเน้นสอนเฉพาะเนื้อหาของบทเรียนมากกว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น และครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบอภิปรายเป็นหลัก ซึ่งไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ

นิสัย โรจนโพธิ์ (นิสัย โรจนโพธิ์ 2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ เช่นกัน โดยศึกษาจากทัศนะของนักศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ในจังหวัดอุดรธานี พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูตามที่คาดหวังของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นจริง

สุเทพ อวมเจริญ (สุเทพ อวมเจริญ 2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงาน การศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่ม พบว่า การปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มทุกท่าน เดิมนั้นจะมีครูประจำกลุ่มร้อยละ 71 ปฏิบัติหน้าที่ได้ในระดับน่าพึงพอใจ และอีกร้อยละ 29 ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ถึงระดับที่น่าพึงพอใจ ส่วนองค์ประกอบส่วนตัวของครูประจำกลุ่ม เช่น เพศ อายุ วุฒิ ภูมิสำเนา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์ส่วนตัวด้านการสอนผู้ใหญ่ และ จำนวนวันที่เขารับการอบรม มีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบได้ร้อยละ 17 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีตัวแปรด้านเพศเพียง ตัวแปรเดียวที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน

กมลวรรณ มงคลศิริ (กมลวรรณ มงคลศิริ 2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง ความแตกต่างพฤติกรรมการสอนเด็กและผู้ใหญ่ในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การสอนผู้ใหญ่ ครูผู้สอนจะเน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการถ่ายทอดความรู้ด้วยการอภิปรายกลุ่ม ใช้ปัญหาเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ใช้เวลาในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ครู พยายามปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนผู้ใหญ่เรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการเรียนแต่จะไม่ใช้วิธีควบคุมพฤติกรรมของผู้เรียน

นอกจากนี้ อุษา เทียนทอง (อุษา เทียนทอง 2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ในเขตภาคกลาง พบว่า การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มนั้น ผู้เรียนต้องการให้ ครูประจำกลุ่มสอนเน้นเฉพาะด้านวิชาการ เนื่องจากผู้เรียนอ่านคู่มือเรียนบางวิชาด้วยตนเอง ไม่เข้าใจ และครูประจำกลุ่มขาดทักษะในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

และสุนทร โคตรบรรเทา (Kothbantau. 1987:136) ได้ศึกษาเทคนิคการสอน ภาษาอังกฤษของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งในชั้นเรียนและนักศึกษาทาง ว.ปณ. ในประเทศไทย พบว่า การสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. มีปัญหาเกี่ยวกับคณาครูประจำกลุ่มมีเวลาเพียงเล็กน้อยในการให้คำแนะนำช่วยเหลือ

ในการเรียน ทั้งนี้เพราะครูประจำกลุ่มจะต้องใช้เวลาในการพบกลุ่มแต่ละครั้งเพื่อทำกิจกรรม
อื่น ๆ และนอกจากนี้ครูประจำกลุ่มขาดทักษะและประสบการณ์ในการสอนผู้ใหญ่

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ในปีคริสต์ทศวรรษ 1966 คลินตัน (Clinton. 1966 : 1683 - A)

ได้ศึกษาปัญหาของครูใหม่ที่ได้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐเท็กซัส เพื่อหาองค์ประกอบ
เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาของครูใหม่กับโครงการฝึกหัดครู โดยสอบถามผู้ที่สำเร็จ
การศึกษาแล้ว พบปัญหาที่น่าสนใจประการคือ ได้รับความรู้เรื่องการจัดอุปกรณ์การสอน
น้อย ไม่มีเวลาในการวางแผนและปรับปรุงด้านการเรียนการสอน รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ที่ตนเอง
ไม่คุ้นเคยเต็มที่ มีความรู้ในเรื่องนโยบาย วิธีดำเนินการ ปรัชญาการศึกษาและจุดมุ่งหมาย
ของโรงเรียนน้อย มีปัญหากับเพื่อนร่วมงานเพราะมีความสามารถแตกต่างกัน ใช้วิธีการสอน
แบบบรรยายมากเกินไป สอนวิชาที่ไม่ถนัด มีความรู้ในการติดต่อประสานงานระหว่างผู้ปกครอง
และชุมชนไม่เพียงพอ มีปัญหาด้านการบริหารงานภายในโรงเรียน

ซึ่งต่อมาคณะวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา ได้
สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ พบว่า ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีความ
ต้องการในเรื่องต่าง ๆ รวมสิบห้าประการ ตามลำดับดังนี้คือ ต้องการแนวการสอนรายบุคคล
ต้องการวิธีสอนสำหรับกลุ่มพิเศษ ต้องการแบบเรียนสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่โดยเฉพาะต้องการ
ทราบวิธีสร้างแรงจูงใจ ต้องการทราบความต้องการและเป้าหมายของนักศึกษาผู้ใหญ่ ต้องการ
ทราบวิธีการทดสอบสำหรับผู้ใหญ่ ต้องการทราบวิธีการสัมมนาปฏิบัติการแลกเปลี่ยนประสบการณ์
ต้องการทราบวิธีการจัดหานักศึกษาผู้ใหญ่ ต้องการความรู้เกี่ยวกับชนเผ่าต่าง ๆ ต้องการความรู้
เรื่องการแนะแนว และการให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่ ต้องการทราบเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่
ต้องการรู้เกี่ยวกับความสามารถพิเศษหรือจุดอ่อนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ต้องการทราบแนวโน้มของ
การวิจัย ต้องการทราบวิธีการประเมินผลนักศึกษา และ ต้องการทราบเทคนิคการส่งเสริม
(โมห์หมัก อับดุลกาเดร์ และ สมจิตร สร้อยสุริยา 2525 : 28)

ในด้านเกี่ยวกับการเรียนการสอนนั้น เพอวิส (Purvis. 1980 : 163 - 175) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด พบว่า จากการที่มีเอกสารประกอบการสอนอยู่แล้ว ทำให้อาจารย์ไม่ชนขวาย ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และค่านิยมก็คือนั้นเฉพาะเอกสารประกอบการสอนของมหาวิทยาลัย ทำให้ความรู้ไม่กว้าง ส่วนสื่อการเรียนใช้สื่อตายทอดทางเดียว ผู้เรียนไม่มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นโต้ตอบได้ เป็นเหตุให้ผู้เรียนขาดทักษะในการแสดงออกทุกด้าน

อีกสองปีต่อมา บีเกอร์ และ คาร์เคนวาลด์ (Beder and Darkenwald. 1982 : 142) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างของวิธีสอนของเด็กและของผู้ใหญ่ พบว่า ในการสอนผู้ใหญ่ ครูจำเป็นต้องใช้วิธีการเรียนแบบอภิปราย และต้องใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี และสามารถยืดหยุ่นได้ นอกจากนี้ครูจะต้องปรับปรุงเนื้อหาการเรียนให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน.

วิธีการดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าถึงรายละเอียดตามลำดับขั้นดังนี้ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ เฉพาะนักเรียนรุ่นที่สอง ปีการศึกษา 2529 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่หนึ่ง ปีการศึกษา 2530 ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง รวมทั้งสิ้น 2,500 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้จากการแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยสุ่มตามสัดส่วนของจำนวนจังหวัดในเขตการศึกษา นอกโรงเรียนภาคกลาง คือ เขตการศึกษา 1 เขตการศึกษา 5 และเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีลำดับขั้นการปฏิบัติดังนี้

2.1 สุ่มอย่างง่าย จังหวัดในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลางจำนวน 18 จังหวัด ซึ่งแบ่งออกตามเขตการศึกษาได้สามเขตคือ เขตการศึกษา 1 เขตการศึกษา 5 และเขตการศึกษา 6 เขตละสองจังหวัดรวมหกจังหวัด

2.2 สุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้ตัวแทนกลุ่มนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ยามาเน (Yamane. 1969 : 886) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 จำแนกตามเขตการศึกษาและจังหวัด

เขตการศึกษา	จังหวัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
		ระดับที่ 3	ระดับที่ 4
เขตการศึกษา 1	นครปฐม	15	39
	สมุทรสาคร	14	38
เขตการศึกษา 5	สมุทรสงคราม	26	13
	กาญจนบุรี	57	49
เขตการศึกษา 6	พระนครศรีอยุธยา	28	48
	อ่างทอง	5	13
รวม		145	200

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง โดยแบ่งกลุ่มข้อความที่เป็นปัญหาออกเป็นสี่ด้าน คือ ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านผู้เรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่มและด้านสภาพแวดล้อม แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีห้าระดับน้ำหนัก แบ่งออกเป็นสองตอนคือ

ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ สถานภาพการสมรส

สถานภาพการทำงาน

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง รวมถึงคานคือ คานครูประจำกลุ่ม คานผู้เรียน คานกิจกรรมการพบกลุ่มและคานสภาพแวดล้อม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มทาง ว.ปณ. โดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำกลุ่ม ผู้เรียน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) ใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามปลายเปิด ให้ครูประจำกลุ่ม จำนวน 10 คน นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. จำนวน 10 คน และเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลางจำนวนห้าคน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษาทาง ว.ปณ. ที่มีต่อการพบกลุ่ม
3. นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยจากแบบสอบถามปลายเปิดมาสร้างแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทาง ว.ปณ. ศึกษาในคานครูประจำกลุ่ม ผู้เรียน กิจกรรมการพบกลุ่มและสภาพแวดล้อม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบแก้ไขสำนวนและภาษาเพื่อให้คำถามมีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนสี่คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงคานเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำเสนอเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน

7. หากอำนาจจำแนกโดยใช้สูตรของ เอ็ดเวิร์ด (Edward. 1960 : 104) ผู้วิจัยเลือกแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.00 เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย
8. หากความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ จากที่นำไปทดลองใช้โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่น 0.99 นับเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลางไปขอความร่วมมือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง เพื่อเก็บข้อมูลจากนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปท. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 345 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอส-เอ็กซ์ (SPSS-X) คำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอส-เอ็กซ์ (SPSS-X) ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบคิดเป็นความถี่ ร้อยละ ส่วนข้อมูลความคิดเห็นสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของผู้เรียนทาง ว.ปท. กระทำโดย แจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยทดสอบค่าที (t - test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติสำหรับการตรวจสอบเครื่องมือ
 - 1.1 หากอำนาจจำแนกรายข้อในการคำนวณหาค่า t หากความแตกต่างของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ 25 % โดยใช้สูตร (Edward. 1960 : 104)

สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ได้พิจารณาใน t - distribution
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	ประชากรกลุ่มสูง
	N_L	แทน	ประชากรกลุ่มต่ำ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha coefficient) ของ กรอนบาค (Gronbach. 1970 : 161)

สูตร

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐานคือคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1.1 คะแนนเฉลี่ย (สูตรที่ วงศ์รัตน์ 2525 : 32)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum fX$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ส่วน และ อังคณา สายยศ

2524 : 77)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fX$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

$\sum fX^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้คือ

2.2.1 ใช้ t - test Independent ทดสอบความแตกต่างของ

ค่าเฉลี่ย ในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และสถานภาพการทำงาน เกี่ยวกับการพบกลุ่ม คำนคร ประจำกลุ่ม คำนุเรียน คำนกิจกรรมการพบกลุ่มและค่านสภาพแวดล้อม และเปรียบเทียบ สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง โดยใช้ t - test ทำการทดสอบ

เมื่อพบว่า ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นเอกพันธ์กัน จึงวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย แบบแยกความแปรปรวน (Popham. 1973 : 193)

สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อพบว่า ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง เป็นเอกพันธ์ วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย แบบรวมความแปรปรวน

สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1 - 1) s_1^2 + (n_2 - 1) s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
	s_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1
	s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

2.2.2 ใช้ t - test Dependent ทดสอบความแตกต่างระหว่าง

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม (สวน และ อังคนา สายยศ 2528 : 87)

ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} - 2r \frac{s_1}{\sqrt{n_1}} \frac{s_2}{\sqrt{n_2}}}}$$

เมื่อ r แทนค่า ความสัมพันธ์ของคะแนนกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2

3. เกณฑ์การวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้านตามเกณฑ์ของ เบสต์ (Best. 1970 : 174 - 218) แต่ละข้อดังนี้

- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุดหรือคาดหวังระดับน้อยที่สุด
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยหรือคาดหวังระดับน้อย
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลางหรือคาดหวังระดับปานกลาง
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากหรือคาดหวังระดับมาก
- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุดหรือคาดหวังระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็นสี่ตอนด้วยกันคือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพเกี่ยวกับการพบกลุ่มโดยจำแนกตามตัวแปร

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพที่เกี่ยวกับการพบกลุ่มจำแนกรายด้าน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพที่เกี่ยวกับการพบกลุ่มจำแนกตามตัวแปร และ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างสภาพที่เกี่ยวกับการพบกลุ่ม จำแนกตามรายด้าน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพเกี่ยวกับการพบกลุ่มตามตัวแปร

การวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็คส์รีจ ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปม. ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง จำนวนทั้งสิ้น 345 คน ก็รายละเอียดในตาราง 2 - 6

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนผู้เรียน (คน)	ร้อยละ
ชาย	156	45.20
หญิง	189	54.80
รวม	345	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า จำนวนผู้เรียนจำแนกตามเพศ เป็นผู้เรียนเพศชาย 156 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้เรียนเพศหญิงจำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนผู้เรียน (คน)	ร้อยละ
14 - 25 ปี	226	65.50
25 ปีขึ้นไป	119	34.50
รวม	345	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า จำนวนผู้เรียนจำแนกตามอายุ เป็นผู้เรียนอายุระหว่าง 14 - 25 ปี จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และผู้เรียนอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามระดับการศึกษา

วุฒิ	จำนวนผู้เรียน (คน)	ร้อยละ
ระดับที่ 3	114	41.70
ระดับที่ 4	231	38.30
รวม	345	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่าจำนวนผู้เรียนจำแนกตามวุฒิการศึกษานเป็นผู้เรียนระดับที่ 3 จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และผู้เรียนระดับที่ 4 จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวนผู้เรียน (คน)	ร้อยละ
โสด	253	73.30
สมรส	92	26.70
รวม	345	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่าจำนวนผู้เรียนจำแนกตามสถานภาพการสมรส ผู้เรียนมีสถานภาพเป็นโสด จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 73.3 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และผู้เรียนที่มีสถานภาพสมรส จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

สถานภาพการทำงาน	จำนวนผู้เรียน (คน)	ร้อยละ
มีงานทำ	230	66.70
ไม่มีงานทำ	115	33.30
รวม	345	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่าจำนวนผู้เรียนจำแนกตามสถานภาพการทำงาน ผู้เรียนมีงานทำ จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และผู้เรียนที่ไม่มีงานทำ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพเกี่ยวกับการพบกลุ่มเป็นรายด้าน

การวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ในคานครุประจำกลุ่ม ผู้เรียน กิจกรรมการพบกลุ่ม และสภาพแวดล้อม ดังรายละเอียดในตาราง 7 - 10

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง
เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ.
คานครุประจำกลุ่ม

ลำดับ	บทบาทเกี่ยวกับการพบกลุ่ม	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1	มีความรู้ความเข้าใจ	3.23	0.84	3.86	0.78
2	การให้คำแนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้	3.26	0.86	3.79	0.81
3	การนำวิธีการสอนมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียน	3.26	0.92	3.77	0.84
4	การนำเทคนิคกลุ่มมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียน	3.13	0.96	3.65	0.85
5	ความสามารถในการจัดกิจกรรมกลุ่ม	3.22	1.06	3.77	0.88
6	การยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นของส่วนรวม	3.24	1.00	3.82	0.80
7	การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้เรียน	3.49	1.06	3.96	0.83
8	การมีความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมกลุ่ม	3.25	1.05	3.84	0.88
9	การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น	3.09	1.09	3.69	0.95
	รวม	3.24	0.55	3.80	0.54

จากตาราง 7 แสดงว่าคานครุประจำกลุ่ม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และในสภาพที่คาดหวัง อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อ

พบว่า ในสภาพที่เป็นจริงผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับครูประจำกลุ่มอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และในสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ได้แก่ มีความรู้ความวิชาการ การให้คำแนะนำแหล่ง คว้าหาความรู้ การนำวิธีการสอนมาใช้ในการเรียน การนำเทคนิคกลุ่มมาใช้ในการแก้ปัญหา การเรียน ความสามารถในการจัดกิจกรรมกลุ่ม การยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นของ ส่วนรวม การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้เรียน การมีความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมกลุ่ม และการให้ความ ร่วมมือในการทำกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ป.น. ค่ายผู้เรียน

ลำดับ	บทบาทงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพบกลุ่ม	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1	การใช้เวลาศึกษาค้นคว้าที่บ้านก่อนมาพบกลุ่ม	3.05	1.01	3.72	0.88
2	ความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียน	3.06	1.00	3.69	0.91
3	การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพบกลุ่ม	3.02	1.09	3.67	0.93
4	ความสามัคคีของสมาชิกในกลุ่ม	3.39	1.09	3.85	0.87
5	การเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการมาพบกลุ่ม	3.32	1.10	3.80	0.91
6	ความพอใจที่มีต่อกิจกรรมการพบกลุ่ม	3.36	1.13	3.80	0.89
7	ความพอใจที่มีต่อครูประจำกลุ่ม	3.35	1.22	3.97	0.86
8	การให้ความร่วมมือของสมาชิกในการทำกิจกรรมกลุ่ม	3.30	1.07	3.76	0.87
9	การรู้จักยอมรับบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	3.25	1.07	3.86	0.81
	รวม	3.25	0.59	3.80	0.53

จากตาราง 8 แสดงว่าค่าเฉลี่ยค่ายผู้เรียน เมื่อพิจารณารายงานพบว่า สภาพที่เป็นจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และในสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ในสภาพที่เป็นจริงผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และในสภาพที่คาดหวังอยู่ในเกณฑ์สูงทุกข้อ ได้แก่ การใช้เวลาศึกษาค้นคว้าที่บ้านก่อนมาพบกลุ่ม ความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียน การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพบกลุ่ม ความสามัคคีของสมาชิกในกลุ่ม การเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการมาพบกลุ่ม ความพอใจที่มีต่อกิจกรรมการพบกลุ่ม ความพอใจที่มีต่อครูประจำกลุ่ม การให้ความร่วมมือของสมาชิกในการทำกิจกรรมกลุ่ม การรู้จักยอมรับบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. คำนึงกิจกรรมการพบกลุ่ม

ลำดับ	บทบาทต่าง ๆ เกี่ยวกับการพบกลุ่ม	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.19	1.08	3.76	0.84
2	ความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร	3.19	1.03	3.70	0.96
3	การส่งเสริมการตัดสินใจอย่างรอบคอบโดยให้ข้อมูลหลายด้านมาพิจารณา	3.14	0.91	3.70	0.89
4	ส่งเสริมความสามัคคีของกลุ่ม	3.35	1.00	3.85	0.89
5	ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	3.34	1.07	3.77	0.89
6	ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองขณะทำกิจกรรมกลุ่ม	3.09	1.01	3.70	0.90
7	ความเข้าใจที่มีต่อวัตถุประสงค์ในกิจกรรมที่ทำ	3.06	1.01	3.66	0.92
8	การมอบหมายงานให้ไปทำที่บ้าน	3.13	1.07	3.70	0.88
9	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ	3.14	1.02	3.71	0.98
10	สามารถช่วยแก้ปัญหาสถานการณ์พัฒนาท้องถิ่น	3.06	0.99	3.71	0.87
รวม		3.17	0.50	3.73	0.53

จากตาราง 8 แสดงว่าค่าเฉลี่ยกิจกรรมการพบกลุ่ม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสภาพที่เป็นจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และในสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ในสภาพที่เป็นจริง ผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการพบกลุ่ม อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกข้อ และในสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ได้แก่ ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร การส่งเสริมการตัดสินใจอย่างรอบคอบ โดยให้ข้อมูลหลายด้านมาประกอบการพิจารณาส่งเสริมความสามัคคีของกลุ่ม ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองขณะทำกิจกรรมกลุ่ม ความเข้าใจที่มีต่อวัตถุประสงค์ในกิจกรรมที่ทำ การมอบหมายงานให้ไปทำต่อ

ที่บ้าน ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ และสามารถช่วยแก้ปัญหาด้านการพัฒนาท้องถิ่น

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง
เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปอ. กันสภาพแวดล้อม

ลำดับ	บทบาทต่าง ๆ เกี่ยวกับการพบกลุ่ม	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง	
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
1	ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการทำกิจกรรมกลุ่ม	3.16	1.03	3.75	0.86
2	ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการพบกลุ่ม	3.37	1.07	3.82	0.88
3	ความเหมาะสมของบรรยากาศในการจัดกิจกรรมกลุ่ม	3.35	1.06	3.81	0.88
4	ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมที่ไม่มีปัญหาต่อการมาพบกลุ่ม	3.27	1.05	3.80	0.89
5	ความเหมาะสมของโต๊ะ เก้าอี้ กับผู้เรียน	3.20	1.07	3.85	0.97
6	แหล่งความรู้ในห้องนี้มีเพียงพอ	3.10	1.02	3.86	0.85
7	ความรับผิดชอบทางบ้านของผู้เรียนไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ไปทำที่บ้าน	3.33	0.99	4.14	0.82
	รวม	3.26	0.59	3.86	0.54

จากตาราง 10 แสดงว่าค่าเฉลี่ยด้านสภาพแวดล้อม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และในสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ในสภาพที่เป็นจริง ผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกข้อ และในสภาพที่คาดหวังอยู่ในเกณฑ์สูงทุกข้อ ได้แก่ ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการทำกิจกรรมกลุ่ม ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการพบกลุ่ม ความเหมาะสมของบรรยากาศในการจัดกิจกรรมกลุ่ม ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมที่ไม่มีปัญหาต่อการมาพบกลุ่ม ความเหมาะสมของโต๊ะ เก้าอี้ กับผู้เรียน แหล่งความรู้ในห้องนี้มีเพียงพอ และความรับผิดชอบทางบ้านของผู้เรียนไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ไปทำที่บ้าน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพเกี่ยวกับการพบกลุ่มตามตัวแปร

การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. คำนครประจำกลุ่ม คำนยูเรียน คำนกิจกรรมการพบกลุ่ม และคำนสภาพแวดล้อม โดยจำแนกตามตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน ดังรายละเอียดในตาราง 11-15 ต่อไปนี้

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับ กิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามเพศ

ลำดับ	กิจกรรมการพบกลุ่ม	ค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและคาดหวัง				t
		ชาย (N=156)		หญิง (N=189)		
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	
1	ด้านครูประจำกลุ่ม	0.56	0.51	0.55	0.56	0.14
2	ด้านผู้เรียน	0.56	0.55	0.52	0.58	0.53
3	ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	0.58	0.48	0.54	0.58	0.82
4	ด้านสภาพแวดล้อม	0.57	0.57	0.63	0.62	0.94
	รวม	0.57	0.41	0.56	0.48	0.24

จากตาราง 11 แสดงว่าสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. กลุ่มเพศชายและเพศหญิง แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามอายุ

ลำดับ	กิจกรรมการพบกลุ่ม	ค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและคาดหวัง				t
		14-25ปี(N=226) 25ปีขึ้นไป(N=119)				
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	
1	ด้านครูประจำกลุ่ม	0.53	0.56	0.61	0.49	-1.21
2	ด้านผู้เรียน	0.52	0.57	0.58	0.55	-1.04
3	ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	0.54	0.57	0.59	0.47	-0.82
4	ด้านสภาพแวดล้อม	0.58	0.62	0.64	0.57	-0.87
	รวม	0.54	0.48	0.60	0.38	-1.27

จากตาราง 12 แสดงว่าสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. กลุ่มอายุ 14 - 25 ปี และกลุ่มอายุ 25 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการ
พบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามระดับ
การศึกษา

ลำดับ	กิจกรรมการพบกลุ่ม	ค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและคาดหวัง				t
		ระดับที่ 3 (N=144)		ระดับที่ 4 (N=201)		
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	
1	งานครูประจำกลุ่ม	0.59	0.50	0.53	0.56	0.93
2	งานผู้เรียน	0.59	0.53	0.50	0.58	1.53
3	งานกิจกรรมการพบกลุ่ม	0.55	0.50	0.57	0.56	-0.28
4	งานสภาพแวดล้อม	0.62	0.60	0.59	0.60	0.43
	รวม	0.58	0.40	0.55	0.48	0.83

จากตาราง 13 แสดงว่าสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของ
นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. กลุ่มระดับที่ 3 และกลุ่มระดับที่ 4
แตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามสถานภาพการสมรส

ลำดับ	กิจกรรมการพบกลุ่ม	ค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและคาดหวัง				t
		โสด (N=253)		สมรส (N=92)		
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	
1	งานครูประจำกลุ่ม	0.52	0.56	0.67	0.46	-2.53 *
2	งานผู้เรียน	0.49	0.57	0.66	0.53	-2.45 *
3	งานกิจกรรมการพบกลุ่ม	0.57	0.55	0.52	0.48	0.83
4	งานสภาพแวดล้อม	0.58	0.61	0.66	0.57	-1.02
	รวม	0.54	0.47	0.62	0.38	-1.62

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่าสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. งานครูประจำกลุ่มและงานผู้เรียนของนักศึกษาที่เป็นโสดกับสมรสแล้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานกิจกรรมการพบกลุ่ม และงานสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

ลำดับ	กิจกรรมการพบกลุ่ม	ค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและคาดหวัง				t
		โสด (N=230)		สมรส(N=115)		
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	
1	ความรู้ประจำกลุ่ม	0.55	0.54	0.58	0.54	-0.51
2	ความรู้เรียน	0.52	0.57	0.61	0.56	-1.71
3	งานกิจกรรมการพบกลุ่ม	0.53	0.52	0.60	0.56	-1.19
4	งานสภาพแวดล้อม	0.60	0.61	0.61	0.58	-0.11
	รวม	0.54	0.44	0.60	0.47	-1.14

จากตาราง 15 แสดงว่าสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. กลุ่มนักศึกษาที่มีงานทำ และกลุ่มที่ไม่มีงานทำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพเกี่ยวกับการพบกลุ่มเป็นรายด้าน

เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปม. ดังรายละเอียดในตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าความแตกต่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปม. จำแนกตามรายด้าน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านนักเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านสภาพแวดล้อม

ลำดับ	กิจกรรมการพบกลุ่ม	ค่าความแตกต่างของ สภาพที่เป็นจริง		ค่าความแตกต่างของ สภาพที่คาดหวัง		t
		(N=345 คน)		(N=345 คน)		
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	
1	ด้านครูประจำกลุ่ม	3.24	0.55	3.80	0.54	19.27**
2	ด้านผู้เรียน	3.25	0.59	3.80	0.53	17.73**
3	ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	3.17	0.50	3.73	0.53	19.35**
4	ด้านสภาพแวดล้อม	3.26	0.59	3.86	0.54	18.75**
	รวม	3.22	0.43	3.79	0.42	23.16**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 แสดงว่าสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปม. ในด้านครูประจำกลุ่ม ด้านนักเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

ในบทนี้กล่าวถึงการสรุปผลของการวิจัยเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการวิจัย ความสำคัญของการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และขอเสนอแนะสำหรับการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม ในเขตการศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มเป็นรายคน รวมสี่ด้าน คือ ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านผู้เรียน ด้านกิจกรรม การพบกลุ่มและด้านสภาพแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มตามตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มเป็นรายคน คือ ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านผู้เรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านสภาพแวดล้อม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการพบกลุ่ม ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุ

และไพรเมอเรีย (ว.ปณ.) ให้ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา นอกจากนี้ ยังใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

สมมติฐานงานวิจัย

นักศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไพรเมอเรีย (ว.ปณ.) ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงานทางกันมีความคิดเห็นต่อ สภาพที่เกี่ยวกับการพบกลุ่มในคานครูประจำกลุ่ม คานยูเรียน คานกิจกรรมการพบกลุ่ม และคาน สภาพแวดล้อมแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไพรเมอเรีย (ว.ปณ.) เฉพาะนักศึกษารุ่นสอง ปี 2529 ที่ลงทะเบียน เรียนในภาคเรียนที่หนึ่ง ปี 2530 ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง นี้จำนวนทั้งสิ้น 2,500 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได้จากวิธีการแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนจังหวัดในเขตการศึกษา นอกโรงเรียนภาคกลาง คือ เขตการศึกษา 1 เขตการศึกษา 5 และเขตการศึกษา 6 ซึ่ง ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม พระนครศรีอยุธยา สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และ จังหวัดอ่างทอง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ยามาเน (Yamane, 1969 : 886) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ได้แก่นักศึกษาจำนวน 345 คน

3. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็นสองตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) แบ่งออกเป็นสี่ด้าน คือ ด้านสรุปประจำกลุ่ม จำนวนเกาขอ ด้านผู้เรียนจำนวนสิบขอ ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม จำนวนสิบขอ และด้านสภาพแวดล้อม จำนวนเจ็ดขอ แบบสอบถามทั้งชุดมีความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.99

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง ไปขอความร่วมมือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง เพื่อเก็บข้อมูลจากนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 345 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาครบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ได้ใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอส-เอ็กซ์ (SPSS-X) ของศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อหาความสัมพันธ์

1. หาความสัมพันธ์พื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มตามตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)

3. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปณ. ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มตามรายค้านคือ คำนครุประจำกลุ่ม คานผู้เรียน คานกิจกรรมการพบกลุ่มและคานสภาพแวดล้อม โดยใ้การทดสอบค่าที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการพบกลุ่มโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 ซึ่งแยกออกเป็นรายค้านมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางทุกข้อคือ คำนครุประจำกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 คานผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 คานกิจกรรมการพบกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 และคานสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ซึ่งอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทุกค้าน คือ คำนครุประจำกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 คานผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 คานกิจกรรมการพบกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และคานสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

2. นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มทุกค้าน คือ คำนครุประจำกลุ่ม คานผู้เรียน คานกิจกรรมการพบกลุ่ม และคานสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม คำนครุประจำกลุ่มและคานผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในคานกิจกรรมการพบกลุ่มและคานสภาพแวดล้อม นักศึกษาที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มทุกค้านคือ คำนครุประจำกลุ่ม

ค่านูเรียน คำนกิจกรรมการพบกลุ่ม และค่านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

ในการอภิปรายผล แบ่งการอภิปรายผลออกเป็นสามตอน คือ สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มเป็นรายค่าน การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มตามตัวแปร และการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มรายค่าน

ตอนที่ 1 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม

นักศึกษายุใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มในค่านครูประจำกลุ่ม ค่านนูเรียน คำนกิจกรรมการพบกลุ่ม และค่านสภาพแวดล้อม ดังนี้

1.1 ค่านครูประจำกลุ่ม นักศึกษายุใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในค่านครูประจำกลุ่มในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักศึกษามีระดับความคิดเห็นสูงสุดทั้งนี้เพราะในการดำเนินการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของการจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ดังกล่าวนั้น เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อฝึกกระบวนการคิด การแก้ปัญหาและการตัดสินใจร่วมกัน โดยครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานและให้คำแนะนำช่วยเหลือให้นักศึกษาตลอดเวลา ดังนั้นจึงทำให้ครูประจำกลุ่มได้มีโอกาสใกล้ชิดกับนักศึกษา ทั้งยังส่งผลถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูประจำกลุ่มกับนักศึกษา

ในขณะเดียวกันนักศึกษายุใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่มในค่านครูประจำกลุ่ม

ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับสูงทุกข้อเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักศึกษามีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะในการดำเนินการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาดังกล่าว ครูประจำกลุ่มจะเป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือปัญหาเกี่ยวกับการเรียน และปัญหาส่วนตัวใดที่ตลอดเวลา แม้ไม่ใช่เวลาพบกลุ่มก็ตาม เป็นผลให้ครูประจำกลุ่มได้ใกล้ชิดกับนักศึกษา ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล จึงทำให้นักศึกษาเห็นว่า บทบาทของครูประจำกลุ่มด้านการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อยู่เรียน อยู่ในระดับสูงกว่าบทบาอื่น ๆ

1.2 ค่านิยม นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในค่านิยมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับความพอใจที่มีต่อครูประจำกลุ่มมีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูประจำกลุ่มมีความเป็นกันเอง เข้าใจนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเมื่อพบปัญหาต่าง ๆ ประกอบกับพฤติกรรมและเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอนของครูประจำกลุ่ม สามารถปรับยืดหยุ่นได้ตามสภาพปัญหาและโอกาสของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเกิดความสบายใจในขณะที่ทำกิจกรรม เมื่อมาพบกลุ่ม นอกจากนี้ครูยังได้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโดยซักถามปัญหาและแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของโนลล์ (Knowles. 1970 : 163) ที่กล่าวว่าลักษณะของครูที่สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ต้องมีความเป็นกันเองและมีความเข้าใจนักศึกษาผู้ใหญ่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรมวรรณ มงคลศิริ (กรมวรรณ มงคลศิริ 2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าในการสอนผู้ใหญ่ครูผู้สอนจะเน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการถ่ายทอดความรู้ด้วยการอภิปรายกลุ่ม ใช้ปัญหาเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ให้ศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง ครูพยายามปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม จะไม่ใช่วิธีควบคุมพฤติกรรมของผู้เรียน นอกจากนี้ครูประจำกลุ่มส่วนมากจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่มาพบกลุ่มเพื่อต้องการให้ครูประจำกลุ่มสอน

หนังสือ ทบทวนเนื้อหาวิชาที่เรียน เนื่องจากอ่านเนื้อหาในคู่มือเรียนไม่เข้าใจ และไม่มีเวลา
ศึกษาคู่มือเรียนและรับฟังรายการวิทยุ

ในขณะที่ศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์
(ว.ปณ.) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มในระดับมาก และ
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษาที่มีความคิดเห็นในระดับสูงทุกข้อเช่นกัน โดยเฉพาะใน
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีความพอใจต่อครูประจำกลุ่ม มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น
เพราะผู้เรียนคาดหวังว่าครูประจำกลุ่มจะต้องมีคุณสมบัติสัมพันธ์กับผู้เรียน สามารถให้คำปรึกษา
หรือแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียนใดทฤษฎี สามารถจัดกิจกรรมการพบกลุ่มได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูประจำกลุ่มจะต้องเป็นบุคคลที่ยอมรับฟังความคิดเห็น และปฏิบัติ
ตามความคิดเห็นของส่วนรวม จึงทำให้ผู้เรียนมีความคิดเห็นในด้านการพอใจต่อครูประจำกลุ่ม
สูงกว่าคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ นิสัย โรจนโพธิ์ (นิสัย โรจนโพธิ์
2527 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ตามความคาดหวังของ
นักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ตามความเป็นจริง

1.3 ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4
ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในด้านการกิจกรรมการ
พบกลุ่มในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษาที่มีความคิดเห็นในระดับ
ปานกลางทุกข้อเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีของกลุ่ม
มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูประจำกลุ่มมอบหมายงานเป็นกลุ่มให้นักศึกษา
ทำร่วมกัน เพื่อฝึกให้นักศึกษารูจักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (ทิศนา ขัมมณี
2522 : 185) ที่ว่าในการเรียนการสอนจะต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตลอด
เวลา ครูเป็นเพียงผู้คอยช่วยเหลือแนะนำ ให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้หลายทางในสภาพ
แวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันได้ การเรียนรู้ของทรง

กับประสบการณ์ของนักศึกษา มีความสามัคคีและมีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อปรับปรุง พฤติกรรมของแต่ละคนให้เหมาะสม ซึ่งจะทำให้กระบวนการกลุ่มบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น นักศึกษาจึงให้ความสำคัญกับกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีของกลุ่มมากกว่ากิจกรรมด้านอื่น

ในขณะที่เดียวกันนักศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มในระดับสูง และเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับสูงทุกข้อเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับ กิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีของกลุ่ม มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็น ความสำเร็จของความสำเร็จของความสำเร็จ ซึ่งส่งผลให้การทำงานกลุ่มที่ครูประจำกลุ่มมอบ หมายให้ประสบความสำเร็จ ทำให้นักศึกษามีความสนิทสนมคุ้นเคย คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความสามัคคีในกลุ่มและยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัด การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2528:43) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนเป็นพลเมืองดีและบังเกิดความสำเร็จในชาติ และสอดคล้อง กับแนวคิดของ ซีไอเคอร์ เครป (Theodore Krep. 1978 : 63 อ้างอิงมาจาก บำรุง สุขพรรค 2524 : 65) ที่ว่าความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์คือการเป็นสมาชิกที่มีค่าของกลุ่ม การมีคุณค่าในตัวเองและการมีส่วนร่วม จึงทำให้นักศึกษาเห็นว่ากิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีของ กลุ่มมีความสำคัญในระดับสูงกว่ากิจกรรมอื่น

1.4 ด้านสภาพแวดล้อม นักศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทาง วิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในสถานสภาพแวดล้อมใน ระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อ เช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการพบกลุ่มมีระดับค่าเฉลี่ย สูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะในการกำหนดสถานที่พบกลุ่ม ครูประจำกลุ่มจะให้นักศึกษาเป็นผู้เลือกสถานที่ ที่นักศึกษาส่วนมากเห็นว่าเหมาะสม คือ สะดวกในการเดินทาง และปลอดภัย นอกจากนี้สถานที่ นั้นต้องมีวัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนและส่งเสริมให้การพบกลุ่มมีประสิทธิภาพ เช่น โต๊ะ เก้าอี้

และกระดานคำ เป็นต้น ซึ่งสถานที่ใช้ในการพบกลุ่มส่วนมากจะขอความร่วมมือจากโรงเรียนในท้องถิ่น ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ เมอร์ฟี (Murphy. 1973 : 80) ที่ว่ามนุษย์มีความต้องการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม จึงส่งผลให้นักศึกษามีความพอใจในสถานที่ที่ใช้ในการพบกลุ่ม

ในขณะที่ศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับสูงทุกข้อเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้เรียนทางบ้านไม่เป็นอุปสรรคต่อกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ไปทำที่บ้าน มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ มีความรับผิดชอบสูง เมื่อได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ทำในสิ่งใดก็จะพยายามทำให้ดีที่สุด แม้จะต้องรับผิดชอบต่องานที่บ้านก็ตาม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เมอร์เรย์ (Murray. 1973 : 73 - 74 อ้างอิงมาจาก กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ 2528 : 221 - 222) ที่ว่า มนุษย์มีความต้องการสร้างความประทับใจให้ผู้อื่น ต้องการฝ่าฟันอุปสรรคทั้งปวงด้วยความมานะพยายาม และต้องการเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง และต้องการให้คนอื่นรัก

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มตาม

ตัวแปร

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรสและสถานภาพการทำงาน ได้ดังนี้

2.1 เพศ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมาจากในท้องถิ่นที่มีสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้นักศึกษา

ทั้งชายและหญิงมีลักษณะใกล้เคียงกันกล่าวคือ มีความตั้งใจจริงในการที่เข้ามาศึกษาหาความรู้ ประกอบกับการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ไม่จำกัดเพศและวัยเข้าศึกษาได้ ภายใต้เงื่อนไขกระบวนการเรียนเดียวกัน จึงทำให้นักศึกษา ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนมากแมจะมีอายุแตกต่างกัน แต่เมื่อต้องมาเข้ากระบวนการพบกลุ่ม รูปแบบเดียวกัน ได้รับพฤติกรรมการสอนของครูประจำกลุ่มคล้ายกัน แมว่าผู้เรียนจะมีประสบการณ์ เกินมาก ประสบการณ์เดิมนำมาใช้เกี่ยวกับการตัดสินใจไม่ได้มากนัก จึงส่งผลให้นักศึกษาที่มี อายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน

2.3 ระดับการศึกษา นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการศึกษาในระดับที่ 3 และระดับที่ 4 เป็นการศึกษาในระดับต้น ผู้เรียนยังมี ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ น้อยอยู่ สนใจในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ความสามารถในการวิเคราะห์หรือ คัดกรองในอนาคตมีจำกัด นอกจากนี้นักศึกษาทั้งสองระดับมีประสบการณ์เดิมและมีสภาพชีวิต ความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน แมว่าการศึกษาย่อยอยู่ในระดับที่ต่างกันก็ตาม แต่เป็นระดับการศึกษา ที่ต่อเนื่องกัน กล่าวคือเมื่อนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ระดับที่ 3 โดยใช้เวลาเรียนเพียงหนึ่งปีหกเดือน ก็เรียนต่อในระดับที่ 4 ได้ทันที จะเห็นได้ว่า การเรียนในแต่ละระดับใช้เวลาช่วงสั้น นอกจากนั้นครูประจำกลุ่มยังจัดกิจกรรมการพบกลุ่มร่วมกัน ทั้งสองระดับ ตลอดจนถึงการใช้เทคนิคและรูปแบบเดียวกันจึงมีผลให้นักศึกษาในระดับต่างกันมี ความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน

2.4 สถานภาพการสมรส นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีสถานภาพการสมรสที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในค่านครูประจํากลุ่ม และค่านผู้เรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนที่มีครอบครัวแล้วมีการระบวชชอบครอบครัวสูง มีเวลาในการทำกิจกรรมน้อย จึงมีความจำเป็นจะต้องใช้เวลาที่มีอยู่ให้คุ้มค่าที่สุด พยายามช่วยเหลือตนเองเกี่ยวกับด้านการเรียน มากกว่าที่จะรอรับความช่วยเหลือจากเพื่อน หรือจากครูประจำกลุ่ม จึงทำให้ผู้เรียนที่สมรสแล้วมีความคิดเห็นในค่านครูประจํากลุ่ม และค่านผู้เรียน แตกต่างไปจากผู้เรียนที่เป็นโสด

ส่วนในค่านกิจกรรมการพบกลุ่ม และค่านสภาพแวดล้อม นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีสถานภาพการสมรสที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาทั้งสองกลุ่มต่างมีจุดมุ่งหมายในการมาเรียนเพื่อต้องการปรับสถานภาพการทำงานให้สูงขึ้น หรือเพื่อศึกษาต่อ หรือเพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จึงเห็นความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม ซึ่งมีเกณฑ์กำหนดการมาพบกลุ่มของนักศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์กำหนดไว้ว่า (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2529 : 11) นักศึกษาจะต้องมีเวลามาพบกลุ่มอย่างน้อยร้อยละ 80 ของเวลาการพบกลุ่ม จึงจะมีสิทธิเข้าสอบปลายภาค เมื่อนักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มร่วมกันย่อมทำให้นักศึกษาที่มีสถานภาพการสมรสที่ต่างกันอาจมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน เพราะต่างก็อาศัยอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน

2.5 สถานภาพการทำงาน นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มีสถานภาพการทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสถานภาพที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีงานทำแม้อาจมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า นักศึกษาที่ยังไม่มีงานทำ แต่เนื่องจากหน้าที่ภาระความรับผิดชอบที่มีต่อหน้าที่การงาน ไม่สามารถ ทำให้นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มได้สม่ำเสมอ ประกอบกับลักษณะการมอบหมาย งานให้ทำของครูประจำกลุ่มเป็นงานกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้นักศึกษาที่มีประสบการณ์ อยู่ไม่สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมกลุ่มได้ จึงเป็น ผลให้นักศึกษาแม้อาจมีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม

รายคาน

นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) มีความ คิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มเมื่อเปรียบเทียบรายคาน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางทุกคาน และนักศึกษามีความคิดเห็น ต่อสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับสูงทุกคาน และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาในสภาพที่ เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคาน ทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะในคานครูประจำกลุ่ม นักศึกษามีความเห็นว่าครูประจำกลุ่มดำเนินการจัดกิจกรรม พบกลุ่มทั้งในคานกิจกรรมแก้ปัญหาการเรียนและกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ตลอดจนความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งนักศึกษามีความคาดหวังใน ตัวครูประจำกลุ่มจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง มีประสบการณ์มีความสามารถพิเศษใน การนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้เรียนมีความคาดหวังในตัวครูประจำกลุ่มได้สูง

แต่ในสภาพที่เป็นจริงครูประจำกลุ่ม ยังปฏิบัติได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่นักศึกษาคาดหวังไว้

ในคณูเรียน นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการพบกลุ่ม ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมีบทบาทในการเข้าร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม มีความเข้าใจในเนื้อหาของคู่มือเรียน การให้ความร่วมมือในหมู่สมาชิก หรือการยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก การเห็นประโยชน์ในการพบกลุ่ม และการมีความพอใจในกิจกรรมการพบกลุ่ม ในระดับปานกลาง ซึ่งนักศึกษามีความคาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มในคณูเรียนในระดับสูง กล่าวคือ นักศึกษามีความต้องการที่จะมีเวลาในการศึกษาคู่มือเรียนที่บ้าน สามารถเข้าใจเนื้อหาของบทเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนการพบกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีความสามัคคีซึ่งกันและกันให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย และรู้จักยอมรับบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี นอกจากนี้นักศึกษามีจุดมุ่งหมายมาเรียนเพื่อต้องการได้รับความรู้และประสบการณ์ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สำหรับตนเองและท้องถิ่น พร้อมทั้งต้องการมีส่วนร่วมและเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม แต่ในสภาพที่เป็นจริงนักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ได้ถึงเกณฑ์ดังที่ตัวเองคาดหวังไว้ได้

สำหรับในคณูกิจกรรมการพบกลุ่ม นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการพบกลุ่มในคณูกิจกรรมการพบกลุ่มในระดับปานกลาง คือ นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน การนำเทคนิคในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการพบกลุ่มสามารถส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นคนมีคุณภาพ รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กระชับความสัมพันธ์ มีความเชื่อมั่นในตัวเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งในความคาดหวังของนักศึกษาเห็นว่า กิจกรรมการพบกลุ่มของการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่า เป็นสิ่งที่จะมีให้นักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกัน รู้จักพิจารณาปัญหาต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลหลายด้าน เช่น ด้านวิชาการ ด้านส่วนตัว และด้านสังคม มาประกอบการตัดสินใจ มีให้นักศึกษากล่าวแสดงความคิดเห็น กล่าวพูด กล่าวทำในสิ่งที่ถูกต้อง รู้จักวิเคราะห์ปัญหาและเหตุการณ์ได้ถูกต้อง ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักศึกษา

เห็นความสำคัญและตั้งความคาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มในค่านิจกิจกรรมการพบกลุ่มในระดับสูง และจากสภาพที่มีการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มและการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาไม่สามารถปฏิบัติได้ถึงเกณฑ์ที่นักศึกษาคาดหวังไว้

ส่วนในค่านิจสภาพแวดล้อม นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปอ.) มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีนโยบายในการใช้สถานที่สำหรับการพบกลุ่มของการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อจะได้ใช้อาคารเรียนที่มีอยู่ให้คุ้มค่า เพราะช่วงเวลาการพบกลุ่มจะไม่ตรงกับการเรียนในระบบโรงเรียน ในการขอใช้สถานที่ในการพบกลุ่ม นักศึกษาจะเป็นผู้เลือกทั้งนี้ให้คำนึงถึงความสะดวกในการคมนาคมและมีความปลอดภัย ซึ่งสถานที่ที่พบกลุ่มส่วนใหญ่จะใช้อาคารของโรงเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่น สำหรับเป็นสถานที่พบกลุ่ม ซึ่งมีวัสดุอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพอสมควร เช่น โต๊ะ เก้าอี้และกระดานดำ เป็นต้น ซึ่งสภาพของวัสดุอุปกรณ์เช่น โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดเล็กไปเหมาะสมกับนักศึกษา แต่เนื่องจากการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเป็นการจัดกิจกรรมประเภทแบ่งกลุ่มย่อย อภิปราย มากกว่าการเรียน จึงทำให้ไม่เป็นอุปสรรคมากนัก นอกจากนี้สถานที่พบกลุ่มยังขาดเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น หอน้ำ ρανคํา หรืออุปกรณ์การสอน หรือการทำกิจกรรมไม่ครบ ทำให้นักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับค่านิจสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในสภาพที่นักศึกษาคาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม ค่านิจสภาพแวดล้อม นักศึกษามีความเห็นว่สถานที่พบกลุ่มน่าจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบภายในห้องควรมีวัสดุอุปกรณ์ครบ และเพียงพอที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มในระดับสูง แต่ในสภาพความเป็นจริงไม่สามารถที่จะจัดสภาพแวดล้อมในการพบกลุ่มตอบสนองความคาดหวังของนักศึกษาที่ตั้งไว้

หนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่มีส่วนของแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ตอบแบบสอบถามส่วนนี้ สำหรับในกรณีที่มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดปรากฏว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์คล้ายคลึงกับแบบสอบถามปลายปิด ผู้วิจัยจึงไม่สามารถนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลได้

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป ผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ของครูประจำกลุ่ม เพื่อพัฒนากิจกรรมการพบกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะให้หน่วยงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการดำเนินงานต่อไปนี้

1.1 ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเพิ่มพูนความรู้แก่ครูประจำกลุ่ม ซึ่งปฏิบัติงานมาแล้วระยะหนึ่ง ให้มีความรู้เพิ่มขึ้นสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มให้มีประสิทธิภาพและทำกิจกรรมได้ตรงกับเป้าหมายหลักของการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.)

1.2 ควรจัดให้มีการติดตามผล และประเมินผล นักศึกษาที่เรียนจบหลักสูตรไปแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองและสังคมเพียงใด เพื่อจะได้นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 ควรจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เช่น คู่มือเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต และกิจกรรมนันทนาการ รวมทั้งเทคนิคในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม เพราะครูประจำกลุ่มส่วนมากเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาไม่มีความชำนาญในการจัดกิจกรรมกลุ่ม คู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มจะมีผลช่วยส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของครูประจำกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ

1.4 ควรจัดให้บริการในด้านการผลิตสื่อเสริม ส่งเสริมทั้งในค่านสื่อสิ่งพิมพ์และเทปรายการวิทยุ และเอกสารสื่อเสริมอื่นให้มากขึ้น เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งแหล่งความรู้ในหมู่บ้าน ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดให้มีสื่อต่าง ๆ ครบ และมีปริมาณเพียงพอเพื่อนักศึกษาและผู้สนใจจะได้ศึกษาค้นคว้าเป็นการส่งเสริมให้ยูเรียนเป็นคนรักการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้ให้ตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาและความต้องการของครูประจำกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ในเขตการศึกษาออกโรงเรียนภาคอื่น เพื่อจะได้ทราบสภาพปัญหาและความต้องการของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา ซึ่งอาจศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ความคิดของครูประจำกลุ่ม ของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสำหรับครูประจำกลุ่ม ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

2.3 ควรศึกษาปัญหาและสาเหตุของนักศึกษาที่ไม่มาพบกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์ ในรูปแบบอื่นเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับประชาชนทั่วไปที่ขาดโอกาสทางการศึกษา

2.4 ควรมีการศึกษารูปแบบพัฒนาคู่มือเรียนและแบบเรียนให้นักศึกษาเรียนด้วยตนเองได้มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยทำให้ทราบว่านักศึกษาส่วนมากมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านคู่มือเรียนไม่เข้าใจ.

מנחם מנדל

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ จิตวิทยาการศึกษา โรงพิมพ์ศรีเคหาการพิมพ์ 2528, 274 หน้า
- กมลวรรณ มงคลศิริ ความแตกต่างในพฤติกรรมการสอนเด็กและผู้ใหญ่ ปรินิพพานิษฐ์ ศศ.ม.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529, 224 หน้า อัดสำเนา
- ก้อ สวัสดิ์พาณิชย์ "ข้อคิดในแง่ของการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาชนบท" รวมบทความ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน หน้า 65 - 68 โรงพิมพ์ชาวพาณิชย์ 2527, 367 หน้า
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม การจัดการศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ของ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2519 - 2529 โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
2529, 126 หน้า
- _____ การติดตามและประเมินผลการพัฒนารูปแบบและเนื้อหาสื่อการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์
ระดับที่ 3 - 4 ในเขตภาคกลาง โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2527,
171 หน้า
- _____ การติดตามและประเมินผลการพัฒนารูปแบบและเนื้อหาสื่อการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์
ระดับที่ 3 - 4 ในเขตภาคกลาง โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2528,
180 หน้า
- _____ คู่มือการดำเนินการจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ โรงพิมพ์กรมศาสนา 2527,
238 หน้า
- _____ คู่มือครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหาร
ผ่านศึก 2529, 127 หน้า
- การศึกษานอกโรงเรียน, ศูนย์ คู่มือวิทยากรฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2528,
291 หน้า
- _____ คู่มือนักศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ โรงพิมพ์
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2529, 35 หน้า

การศึกษานอกโรงเรียน, ศูนย์ คู่มือการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 3 - 4 โรงพิมพ์กรมการศาสนา 2524, 154 หน้า

เอกสารประกอบการอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4
ทางวิทยุและไปรษณีย์ โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก 2529, 50 หน้า

ขวัญจิต ภิญโญชีพ ผลการเรียนรู้จากการฟังแล้วอภิปรายและฟังแล้วไม่อภิปรายของนักศึกษานอกโรงเรียน
ระดับที่ 3 ปริณิธานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2524, 104 หน้า อัดสำเนา

จันทร์รา บุญช่วย การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูประจำกลุ่มที่ส่งเสริมการอภิปรายของผู้เรียน
ในโครงการการศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526, 124 หน้า อัดสำเนา

ฉลาก จันทร์สมบัติ การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4
มหาวิทยาลัยส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ปริณิธานิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 102 หน้า อัดสำเนา

ณรงค์ จริยวิธานนท์ และปรียานุช จริยวิธานนท์ จิตวิทยาการศึกษานอกโรงเรียน อีสานการพิมพ์
อุบลราชธานี 2526, 174 หน้า

ทศนา แหม่มถี และคนอื่นๆ กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ บุรพาศิลป์การพิมพ์ 2522,
249 หน้า

นิตย โรจนโพธิ พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนนอกระบบตามทัศนคติของนักศึกษานอกโรงเรียน
แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ในจังหวัดอุดรธานี ปริณิธานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2527, 184 หน้า อัดสำเนา

บำรุง สุขพรรค รายงานการวิจัยการศึกษาปัญหาและสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับ
ประชากรนอกระบบโรงเรียน 2524, 133 หน้า

ปฏิบัติการ, กอง โครงการจัดการการศึกษานอกระบบโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ตามโครงการพัฒนา
การศึกษา ครั้งที่ 5 โรงพิมพ์กรมการศาสนา 2527, 240 หน้า

พวงรัตน์ พยุงกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง : วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2526,
 90 หน้า อัดสำเนา

พัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน, กอง เกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน
สายสามัญศึกษา พ.ศ. 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2522, 127 หน้า

มนัส ภาคภูมิ พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของครู
ผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2520, 77 หน้า อัดสำเนา

โมหันหมัก อัมคุตการเคอร์ และ สมจิตร์ สร้อยสุริยา การจัดทำโครงการ และ การประเมินผล
การศึกษานอกระบบโรงเรียน อักษรบัณฑิต 2525, 211 หน้า

วิจิตร ภักดิ์ศรีตัน "แนวโน้มนักศึกษาทางไกล" สรุปผลการสัมมนานักการศึกษาทางไกลและ
ผู้เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 1 หน้า 48 - 50 กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2530, 119 หน้า

วิเวก ปางพุฒพงศ์ "การจัดการศึกษาทางไกลทางวิทยุและไปรษณีย์" สรุปผลการสัมมนา
นักการศึกษาทางไกลและผู้เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 1 หน้า 3 - 5 กรมการศึกษานอกโรงเรียน
2530, 129 หน้า

วีระชัย มีชอบธรรม และ สุพัตรา เพชรสุทธิ การศึกษานอกโรงเรียน อักษรบัณฑิต, 2519,
 185 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435 - 2507 พิมพ์เป็นที่ระลึกในโอกาส
ครบรอบเจ็ดสิบปีของกระทรวงศึกษาธิการ 1 เมษายน 2507, กรุงเทพฯ 2507,
 125 หน้า

สมาน แสงมณี "การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนา" วารสารการศึกษานอกโรงเรียน
รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน หน้า 38 - 40 โรงพิมพ์กรมการศาสนา 2525 459 หน้า

- สุเทพ อ่วมเจริญ การปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2529, 101 หน้า อัดสำเนา
- สุนทร โคตรบรรเทา การศึกษานอกระบบโรงเรียน อักษรสยามการพิมพ์ 2524, 235 หน้า
- สุนทร สุนันท์ชัย "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม" รวบรวมความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 3 หน้า 124 - 127 โรงพิมพ์คุรุสภา 2528, 463 หน้า
- สมสรร นาคสวัสดิ์ พฤติกรรมการสอนของครูมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตจังหวัดพิษณุโลก วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529, 264 หน้า อัดสำเนา
- อุเทน ปญโญ การศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนา อักษรบัณฑิต, 2528, 128 หน้า
- อุคม เขวกิ่งศ์ การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก อมรการพิมพ์ 2529, 359 หน้า
- อุษา เทียนทอง ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในเขตภาคกลาง วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2530, 76 หน้า อัดสำเนา
- Beder, Harold W. and Gordon G. Darkenwald. Differences Between Teaching Adult and Pre-adults : Some Propositions and Findings Adult Education. Vol. 32, No. 3, 1982. 169 p.
- Best, John W. Research in Education. 2nd ed., New Jersey, Prentice-Hall, 1970. 399 p.
- Conbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd. ed., New York, Harper and Row, 1970. 740 p.
- Clinton, Thomas A. "Begining Teachers' Problems : A Study of Problems Encountered by One Hundred Graduated of East Texas State University and Functional Relationship Between These Problems and Teacher Education," Dissertation Abstracts. Vol. 27, No. 6, p. 1683-A, December, 1966.
- Edward, Allen L. Experimental Design in Psychological Research. New York, Holt - Rinehart and Winston, 1960. 445 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 4th. ed. McGraw-Hill Book Co., 1971. 466 p.

- Houle, Cyrill O. The Design of Education. San Francisco, Jersey Buss, 1972. 323 p.
- Kothbantau, Sunthorn. "Adult Education in Thailand : A Need Assessment," A Ph.D. Dissertation. University of Oregon, 1978. 175 p.
- _____. Methods and Techniques of Teaching English to Adult Learners in Thailand. Southeast Asian Minister of Education Organization Regional Language Center 1987. 167 p.
- Knowles, Malcolm S. The Modern Practice of Adult Education. New York, Association Press, 1970.
- Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. 2nd., New York, Harper and Row, 1970. 369 p.
- Murphy, Gardner. Our Inborn Need in Malcolm Knowles the Modern Practice of Adult Education : Andragogy Versus Pedagogy. New York, Association Press, 1973. 370 p.
- Popham, James W. Education Statistics. 2nd. ed. New York : Harper and Row, 1973. 395 p.
- Purvis, June. "Some Problems of Teaching and Learning Within the Open University", Education Research. July, 1980. 272 p.
- Yamane, Taro. Statistics An Instructory Analysis. 3rd. ed., New York, Harper and Row, 1969. 386 p.

ภ ๗ ค ๘ น ๖ ก

แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย

เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง
เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์
ในเขตศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง

.....

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการพบกลุ่มการเรียนทาง ว.ปณ.
โดยเฉพาะในคานทรูประจำกลุ่ม คานนุเรียน คานกิจกรรมการพบกลุ่มและคานสภาพแวดล้อม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการ
พบกลุ่มของผู้เรียนทาง ว.ปณ.

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ () 14 - 25 ปี () 25 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา () ระดับที่ 3 () ระดับที่ 4
4. สถานภาพการสมรส () โสด () สมรส
5. สถานภาพการทำงาน () มีงานทำ () ไม่มีงานทำ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มทาง ว.ปณ.

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการพบกลุ่ม ในแต่ละข้อจะต้องตอบ
รวมสองค่า คือ ค่าที่เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและที่คาดหวังในแต่ละค่า

ตัวอย่างการกรอกแบบสอบถาม

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น สภาพที่เป็นจริง					ระดับความคิดเห็น สภาพที่คาดหวัง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
0	รู้จักมุ่งหมายในการทำกิจกรรมกลุ่ม		✓							✓	
00	การเข้าร่วมส่วนรวมในกิจกรรม			✓							✓

คำอธิบายประกอบตัวอย่าง

จากคำถามข้อ (0) ในข้อบทบาทที่เป็นจริง ผู้ตอบเห็นว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมา
แล้วนั้น การแจ้งจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมให้นักศึกษาทราบล่วงหน้ามีการปฏิบัติน้อย จึงเขียน
เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ 2 และนักศึกษามีความคาดหวังหรือต้องการให้มีการปฏิบัติมาก
จึงเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ 4 ของสภาพที่คาดหวัง

จากคำถามข้อ (00) ในข้อสภาพที่เป็นจริงก็เช่นเดียวกัน ผู้ตอบเห็นว่า กิจกรรม
การพบกลุ่มที่ผ่านมานั้น นักศึกษามีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมปานกลาง จึงเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง
ที่ 3 และมีความคาดหวังหรือต้องการให้มีการปฏิบัติมากที่สุด จึงเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ 5
ของสภาพที่คาดหวัง

ลำดับ	ข้อความ	คะแนน ระดับความคิดเห็น สภาพที่เป็นจริง					คะแนน ระดับความคิดเห็น สภาพที่คาดหวัง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
14	การเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการมาพบกลุ่ม										
15	ความพอใจที่มีต่อกิจกรรมการพบกลุ่ม										
16	ความพอใจที่มีต่อครูประจำกลุ่ม										
17	การให้ความร่วมมือของสมาชิกในการทำกิจกรรมกลุ่ม										
18	การรู้จักและยอมรับบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี										

ท่านมีปัญหาคือเกี่ยวกับการพบกลุ่ม เฉพาะค่านิยม โปรดระบุ

ลำดับ	ข้อความ	คะแนน ระดับความคิดเห็น สภาพที่เป็นจริง					คะแนน ระดับความคิดเห็น สภาพที่คาดหวัง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
	<u>ค่านิยม ธรรมการพบกลุ่ม</u>										
19	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้										
20	ความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร										
21	การส่งเสริมให้รู้จักการตัดสินใจอย่างรอบครอบโดยให้ข้อมูลหลาย ๆ ด้านมาพิจารณา										
22	การส่งเสริมความสามัคคีของกลุ่ม										
23	การส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม										
24	การส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองเมื่อทำกิจกรรมกลุ่ม										
25	ความเข้าใจที่มีต่อวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่ทำ										
26	การมอบหมายงานให้ไปทำที่บ้าน										
27	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปพัฒนาอาชีพได้										
28	สามารถช่วยแก้ปัญหาของท้องถิ่นการพัฒนาได้										

ท่านมีปัญหาคือเกี่ยวกับการพบกลุ่ม เฉพาะค่านิยม ธรรมการพบกลุ่ม โปรดระบุ

ลำดับ	ข้อความ	คะแนน ระดับความคิดเห็น สภาพที่เป็นจริง					คะแนน ระดับความคิดเห็น สภาพที่คาดหวัง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
	<u>ด้านสภาพแวดล้อม</u>										
29	ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการทำกิจกรรมกลุ่ม										
30	ความเหมาะสมของสถานที่ที่จัดพบกลุ่ม										
31	ความเหมาะสมของบรรยากาศในการจัดกิจกรรมกลุ่ม										
32	ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมไม่เป็นที่ปัญหาในการพบกลุ่ม										
33	ความเหมาะสมของ โต๊ะ เก้าอี้ กับผู้เรียน										
34	มีแหล่งความรู้ในห้องอื่นเพียงพอ										
35	ความรับผิดชอบทางบ้านของผู้เรียนไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ไปทำที่บ้าน										

ท่านมีปัญหาคือเกี่ยวกับการพบกลุ่ม เฉพาะด้านสภาพแวดล้อม โปรดระบุ

ขอขอบคุณที่ให้รวบรวมข้อมูล

ประวัติผู้วิจัย

นางอุบล หัตถโกวิท เกิดเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2495 ที่อำเภอเมือง
จังหวัดลำปาง

ประวัติการศึกษา

2507	ประถมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนพินิจวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
2510	ประถมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนพินิจวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
2513	มัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนลำปางกัลยาณี อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
2515	มัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนการช่างสตรีลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
2517	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูประโยคประถมศึกษา
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2518	ประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษามัธยมศึกษา
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2520	การศึกษามัธยมศึกษา สาขาประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2530	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษามัธยมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- 2518 ครู 2 โรงเรียนบ้านเขาขันตรง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
- 2519 อาจารย์ 1 โรงเรียนวัดโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
- 2523 อาจารย์ 1 โรงเรียนวัดนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
- 2524 อาจารย์ 1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง อำเภอโพธาราม
จังหวัดราชบุรี.

.....

การศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม
ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทางวิทยุไปรษณีย์
ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง

บทคัดย่อ

ของ

อุบล หัตถ์โกวิท

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2531

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง
เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์
ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง ในด้าน ครูประจำกลุ่ม คำนูญเรียน คำนงกิจกรรม
การพบกลุ่ม และคานสภาพแวดล้อม รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและ
สภาพที่คาดหวังของผูเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการพบกลุ่มคานต่าง ๆ เมื่อแยกตาม เพศ อายุ
ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และสถานภาพการทำงาน และศึกษาเปรียบเทียบค่า
ความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของผูเรียนแต่ละคาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์
เฉพาะรุ่นที่ 2 ปี 2529 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปี 2530 ในเขตการศึกษา-
นอกโรงเรียนภาคกลาง จำนวน 345 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีแบ่งชั้น เครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผูเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่วนการวิเคราะห์
ข้อมูล ใช้การร้อยละและการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.)
มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการพบกลุ่มโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.22 ซึ่งแยกเป็นรายคานมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางทุกข้อ คือ คานครูประจำกลุ่มมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 คานผูเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 คานกิจกรรมการพบกลุ่มมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.17 และคานสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาที่มี
ต่อสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ซึ่งอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็น
รายคานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทุกคานคือ คานครูประจำกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 คานผูเรียน
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 คานกิจกรรมการพบกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และคานสภาพแวดล้อม
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

2. นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ (ว.ปณ.) ที่มี
เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพที่

A COMPARATIVE STUDY OF ACTUAL AND EXPECTED SETTINGS RELATED TO
GROUP MEETINGS OF ADULT LEARNERS AT THE ADULT FUNCTIONAL
EDUCATION LEVELS 3-4 IN THE RADIO AND CORRESPONDENCE
PROGRAMME IN THE CENTRAL REGION

AN ABSTRACT

BY

UBOL TASSANAKOWIT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
January 1988

The purposes of this research were to study and compare actual and expected settings related to group meetings of adult learners at the Adult Functional Education Levels 3-4 in the Radio Programme in the Central Region, classified into aspects of tutors, learners, group meeting activities, and environments; to compare actual and expected settings, classified by sex, age, educational level, marital status, and employment status; and to compare actual and expected settings related to group meetings in each aspect.

The sample used in this research were 345 adult learners at the Adult Functional Education Levels 3-4 in the Radio and Correspondence Programme, recruited in the second semester of Academic Year 1986 and enrolled in the first semester of Academic Year 1987, in the Central Region. The sample was selected by a stratified random technique. The instrument used in collecting data was the questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for analyses of data included percentage, mean, standard deviation and the t - test.

The research findings were as follows :

1. The learners at the Adult Functional Education Levels 3-4 in the Radio and Correspondence Programme viewed the overall actual settings related to group meetings at a moderate level with the mean of 3.22. When considered individual aspects, it was found that the opinions were at a moderate level in all aspects, with the means of 3.24 in the aspect of tutors, 3.25 in the aspect of learners, 3.17

in the aspect of group meeting activities, and 3.26 in the aspect of environments. The opinions of learners on expected settings related to group meetings was at a high level with the mean of 3.79. When considered individual aspects, the opinions were at a high level in all aspects with the means of 3.80 in the aspect of tutors, 3.80 in the aspect of learners, 3.73 in the aspect of group meeting activities, and 3.86 in the aspect of environments.

2. The learners at the Adult Functional Education Levels 3-4 in the Radio and Correspondence Programme, classified by sex, age, educational level, and employment status, viewed actual and expected settings related to group meetings in the aspects of tutors, learners, group meeting activities, and environments differently with no statistical significance. The learners with different marital statuses viewed actual and expected settings in the aspects of tutors and learners differently with statistical significance at the .05 level. However, in the aspects of group meeting activities and environments, the learners viewed them differently with no statistical significance.

3. The learners at the Adult Functional Education Levels 3-4 in the Radio and Correspondence Programme viewed actual and expected settings related to group meetings in all aspects, namely, tutors, learners, group meeting activities, and environments, differently with statistical significance at the .01 level.